

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ПРОГРАМА

**вступних випробувань з права та міжнародного права на 2026 рік для здобуття другого
(магістерського) рівня вищої освіти**

Затверджено:
на засіданні Вченої ради МДУ
протокол № 11 від 17.04.2026 р.

Київ, 2026

Програма вступних випробувань з права та міжнародного права на 2026 рік для здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти. К. : МДУ, 2026. 44 с.

Укладачі:

к.ю.н., доцент Григор'єва В.В.,

к.ю.н., доцент Камардіна Ю.В.,

к.ю.н., доцент Князьова Л.М.,

к.ю.н., доцент Політова А.С.,

к.ю.н. Тихомирова Г.Є.

Програма затверджена на засіданні кафедри права

Протокол № 7 від 24 лютого 2026 р.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
ПРОГРАМА ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ.....	5
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ.....	29
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	30

ВСТУП

Формою вступних випробувань здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальностями, що відповідають [Додатку 8 до Правил прийому до Маріупольського державного університету у 2026 році](#) є фаховий екзамен у письмовій формі із використанням інформаційно-комунікаційних технологій Zoom, Viber, WhatsApp, Telegram, Google Meet тощо та навчального порталу Moodle МДУ протягом 2 астрономічних годин.

Загальні вимоги до вступників передбачають:

- наявність ступеня бакалавра та підстав, що дозволяють користуватися спеціальними умовами участі в конкурсному відборі на навчання для здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти;
- ступеня магістра або освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста для вступу на загальних засадах за кошти фізичних та/або юридичних осіб.

Вступне випробування передбачає виконання тестових завдань з відповідних фахових дисциплін, що за змістом і обсягом включають навчальний матеріал підготовки фахівців за освітнім ступенем «Бакалавр».

За характером формування відповідей використовуються завдання закритої та відкритої форм. Завдання закритої форми представлені запитаннями, що потребують обрання однієї або кількох відповідей із запропонованого набору варіантів, вибору відповідності або їхньої послідовності. Відкритими є запитання, в яких необхідно коротко відповісти на поставлене питання (одним словом, словосполученням, реченням, вписати формулу), дати числову відповідь або вказати результат розрахункової задачі.

За характером тестові завдання передбачені за когнітивними рівнями охоплення:

Рівень А. Необхідний кваліфікаційний рівень «Знання».

Рівень В. Необхідний кваліфікаційний рівень «Знання», «Розуміння».

Рівень С. Необхідний кваліфікаційний рівень «Знання», «Розуміння», «Застосування».

Рівень D. Необхідний кваліфікаційний рівень «Знання», «Розуміння», «Застосування» та «Аналіз»/«Синтез»/«Оцінка».

ПРОГРАМА ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ

РОЗДІЛ 1. КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО УКРАЇНИ

1. Конституційне право як основа національного права Принципи конституційного права. Людська гідність. Свобода. Рівність і заборона дискримінації. Народний суверенітет. Республіканізм. Система джерел конституційного права Конституційні засади співвідношення національного та міжнародного права. Доктрина дружнього ставлення до міжнародного права.

2.Юридична сила конституції. Юридичні властивості конституції. Верховенство конституції. Пряма дія конституційних норм. Стабільність Функції конституції. Реалізація конституції. Загальна характеристика Конституції України Порядок ухвалення й внесення змін до Конституції України

3. Конституціоналізм та конституційний лад України Сутність конституціоналізму Конституційний лад України та його засади Конституційні засади державного суверенітету України. Принцип територіальної цілісності і недоторканності державних кордонів України. Незалежність України та процеси євроатлантичної і європейської інтеграції. Обмеження влади правом як засада конституційного ладу України Конституційний принцип поділу державної влади. Система стримувань і противаг. Принцип верховенства права в системі засад конституційного ладу України. Основні елементи верховенства права

4. Україна як демократична республіка: конституційні засади : Сутність демократії. Пряма (безпосередня) та представницька демократія Поняття, конституційно -правова регламентація та види референдумів в Україні. Всеукраїнський референдум за Виборче право. Основні виборчі системи. Особливості виборів Президента України. Особливості виборів народних депутатів України. Особливості місцевих виборів. Принцип республіканізму у структурі конституційного ладу України. Демократична підзвітність та підконтрольність публічної влади. Форми участі народу в управлінні державними справами. Сутність місцевого самоврядування. Конституційні гарантії місцевого самоврядування в Україні. Організаційно-правова та фінансово-економічна самостійність місцевого самоврядування. Система місцевого самоврядування в Україні. Загальна характеристика конституційного статусу органів та посадових осіб місцевого самоврядування в Україні. Предмет відання територіальної громади. Компетенція органів місцевого самоврядування. Місцеве самоврядування в містах зі спеціальним статусом

5. Унітарність Української держави в системі засад конституційного ладу: Принцип унітаризму та його закріплення в Конституції України Поняття, система та принципи державно -територіального устрою України Конституційний статус Автономної Республіки Крим у складі України як унітарної держави. Порядок ухвалення Конституційний статус органів влади Автономної Республіки Крим. Конституційний статус органів влади Автономної Республіки Крим. Предмет відання та повноваження органів влади Автономної Республіки Крим. Особливості юридичного статусу тимчасово окупованих територій України

6. Конституційні засади функціонування національно -культурної сфери в Україні: Конституційний статус української мови як державної. Правовий статус мов національних меншин та корінних Особливості конституційного статусу національних меншин та корінних народів в Україні. Поняття національно-культурної автономії.

7. Конституція України та громадянське суспільство: Конституційний принцип багатоманітності. Засудження комуністичного та націонал -соціалістичного Поняття та

основні види громадських об'єднань. Принципи створення та діяльності громадських об'єднань в Конституційний статус політичних партій. Порядок створення політичних партій. Принципи діяльності Держава і церква в Україні. Відділення церкви від держави. Принцип світської держави.

8. Конституційний статус особи в Україні: Принципи конституційного статусу особи Природа прав і свобод людини. Сутність прав і свобод людини. Зміст та обсяг захисту особистих свобод: право на свободу думки й слова, право на доступ до публічної інформації, захист персональних даних, свобода совісті, свобода пересування. Критерії обмеження прав. Політичні права та участь громадян у вирішенні питань суспільного значення. Свобода мирних зібрань, свобода об'єднань: обсяг захисту та критерії обмеження. Рівність доступу громадян до публічної служби. Економічні права: обсяг захисту та критерії обмеження. Право власності, заборона свавільного вилучення власності. Право на свободу підприємницької діяльності, обмеження монополізму і захист конкуренції. Право на працю та на гідну оплату праці. Соціальні права: зміст та гарантії. Право на соціальне забезпечення, право на охорону здоров'я, право на освіту. Конституційні обмеження у здійсненні конституційних прав та свобод людини в Україні. Критерії легітимності обмеження прав людини: трискладовий тест, значення принципу пропорційності. Особливості юридичного захисту прав внутрішньо переміщених осіб Загальна характеристика конституційних обов'язків людини та громадянина в Україні Поняття та принципи громадянства України Набуття громадянства України: підстави та умови. Обставини, що виключають прийняття до громадянства Конституційний статус іноземців та осіб без громадянства. Особливості конституційного статусу біженця.

9. Законодавча влада в Україні: конституційна характеристика Конституційна природа парламенту. Верховна Рада України як парламент: виборний, представницький, Функції Верховної Ради України: представницька, законодавча, контрольна. Роль парламенту у внесенні змін до Конституційний склад і структура Верховної Ради України. Комітети, тимчасові слідчі та тимчасові спеціальні Предмет відання та повноваження Верховної Ради України. Предметна сфера закону. Парламентські процедури: Політичне структурування Верховної Ради України. Парламентська фракція. Коаліція депутатських фракцій. Парламентські процедури: установча, законодавча, процедури здійснення парламентського контролю Конституційний статус спеціалізованих органів парламентського контролю - Уповноваженого Верховної Ради Конституційний статус народного депутата України та юридичні гарантії його діяльності. Природа депутатського мандата. Підстави та порядок дострокового припинення повноважень народного депутата України. Права народного депутата України.

10. Конституційний статус Президента України: Президент України як глава держави. Роль та місце Президента України в системі органів державної влади. Представницький мандат Президента України. Порядок обрання та вимоги до кандидата на пост Президента України. Порядок вступу на пост Президента України. Недоторканність Президента України. Підстави та порядок припинення повноважень Президента України. Процедура усунення Президента України з поста у порядку імпичменту Президента Повноваження Президента України. Акти Президента України. Контрасигнація актів Президента України. Конституційний статус Ради національної безпеки та оборони України. Роль Ради національної безпеки та оборони України у забезпеченні захисту державного суверенітету і територіальної цілісності України.

11. Виконавча влада в Україні: конституційна характеристика: Місце виконавчої влади в механізмі державної влади. Система органів виконавчої влади в Україні. Порядок формування і склад Кабінету Міністрів України. Демократична підзвітність і підконтрольність

Предмет відання та повноваження Кабінету Міністрів України. Акти Кабінету Міністрів України.

12. Судова влада в Україні: Конституційні засади правосуддя Система судів. Засади спеціалізації у системі судів. Конституційний статус судді. Гарантії незалежності суддів. Підстави та порядок припинення повноважень Конституційний статус Вищої ради правосуддя. Органи суддівського самоврядування. Конституційний статус прокуратури. Роль адвокатури в системі юридичного захисту прав людини.

13. Правовий захист Конституції: Правовий захист Конституції: особливості української моделі Поняття, види та моделі конституційного контролю Предмет відання та повноваження Конституційного Суду України. Самообмеження юрисдикції Конституційного Суду України та доктрина політичного питання. Склад і порядок формування Конституційного Суду України. Структура та організація діяльності Конституційного Суду України. Суб'єкти та форми звернення до Конституційного Суду України. Конституційна скарга: поняття, критерії прийнятності, особливості розгляду. Поняття й характеристика стадій конституційного судочинства. Учасники конституційного провадження Поняття та юридична природа актів Конституційного Суду України. Види, порядок ухвалення та виконання актів Конституційного Суду України. Особливості юридичної сили рішень Конституційного Суду України з конституційних скарг.

РОЗДІЛ 2. АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО УКРАЇНИ. АДМІНІСТРАТИВНЕ СУДОЧИНСТВО В УКРАЇНІ

1. Адміністративне право як галузь публічного права: Предмет адміністративного права. Відмежування адміністративного права від інших галузей права. Система адміністративного права (загальне і особливе адміністративне право; інститути адміністративного Джерела адміністративного права Принципи в адміністративному праві

2. Суб'єкти адміністративного права: Поняття та система суб'єктів публічного адміністрування Правовий статус і система органів виконавчої влади Правовий статус і види суб'єктів місцевого самоврядування Приватна особа як суб'єкт адміністративного права. Окремі суб'єктивні публічні права та їх реалізація (право Особливості неурядової організації як суб'єкта адміністративного права. Засади правового статусу окремих видів неурядових організацій

3. Інструменти публічного адміністрування: Сутність та види інструментів публічного адміністрування Нормативний акт як інструмент публічного адміністрування Адміністративний акт як інструмент публічного адміністрування Адміністративний договір як інструмент публічного адміністрування Адміністративний розсуд у публічному адмініструванні: поняття та умови застосування

4. Адміністративна процедура. Адміністративні послуги: Сутність та види адміністративної процедури Принципи адміністративної процедури Учасники адміністративної процедури Стадії адміністративної процедури, їх зміст Поняття, ознаки, види адміністративних послуг. Суб'єкти відносин надання адміністративних послуг. Порядок надання адміністративних послуг

5. Захист прав приватної особи у сфері публічного адміністрування: Інструменти захисту прав приватних осіб у сфері публічного адміністрування Адміністративне оскарження Інші інструменти захисту прав особи (перегляд рішення суб'єктом публічного адміністрування, який його ухвалив, за ініціативою особи; захист особи з ініціативи суб'єкта

публічного адміністрування; відшкодування шкоди суб'єктом публічного адміністрування; адміністративна юстиція).

6. Службове право: Правове регулювання публічної служби. Види публічної служби. Державна служба та служба в органах Правовий статус державного службовця Правовий статус службовця в органі місцевого самоврядування Запобігання корупційним проявам у публічній службі

7. Адміністративне деліктне право: Адміністративне правопорушення (проступок) і адміністративна відповідальність. Законодавчі акти, що регулюють відносини адміністративної відповідальності. Юридичний склад адміністративного проступку (об'єкт, суб'єкт, об'єктивна сторона, суб'єктивна сторона). Особливості юридичного складу адміністративного проступку, зафіксованого в автоматичному режимі.

Заходи адміністративної відповідальності. Система й види адміністративних стягнень. Заходи впливу, що застосовуються до неповнолітніх осіб за вчинення адміністративних проступків. Загальні правила накладення адміністративних стягнень. Проведення в справі про адміністративний проступок. Оскарження й перегляд постанови в справі про адміністративний проступок. Виконання постанови про накладення адміністративного стягнення

8. Адміністративне судочинство в Україні: Загальні положення адміністративного судочинства: завдання адміністративного судочинства;

- критерії, за якими суд оцінює правомірність рішень, дій чи бездіяльності суб'єкта публічного адміністрування;

- принципи адміністративного судочинства;

- правила предметної, інстанційної та територіальної юрисдикції, наслідки їх недотримання (порушення);

- склад суду, відводи;

- учасники адміністративної справи, їх представники, інші учасники судового процесу;

- докази та доказування.

Звернення до адміністративного суду. Розгляд адміністративних справ у порядку загального та спрощеного Судові рішення в адміністративних справах. Звернення судового рішення до виконання. Судовий контроль за виконанням судового рішення. Перегляд судового рішення в адміністративній справі.

РОЗДІЛ 3. ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО УКРАЇНИ

1. Цивільне право в системі права України: Поняття та предмет цивільного права як галузі права. Принципи цивільного права. Система цивільного права .

2. Джерела цивільного права України: Цивільне законодавство України: поняття та структура . Договір як джерело цивільного права. Акти цивільного законодавства й договір. . Звичай як джерело цивільного права. Звичаї ділового обороту. .. Міжнародні договори як джерела цивільного права .

3. Цивільні правовідносини: Поняття та елементи цивільних правовідносин .Класифікація цивільних правовідносин .Підстави виникнення, зміни та припинення цивільних правовідносин .

4. Фізичні особи як суб'єкти цивільних правовідносин Поняття фізичної особи Цивільна правоздатність фізичної особи Цивільна дієздатність фізичної особи: поняття, види Обмеження цивільної дієздатності фізичної особи. Визнання фізичної особи недієздатною.

Визнання фізичної особи безвісно відсутньою. Визнання фізичної особи зниклою безвісті. Оголошення Опіка та піклування над фізичною особою

5. Юридичні особи як суб'єкти цивільних правовідносин Поняття та ознаки юридичної особи В Види та організаційно -правові форми юридичних осіб Порядок створення юридичної особи. Установчі документи юридичних осіб. Правосуб'єктність юридичної особи та порядок її реалізації Припинення юридичної особи Підприємницькі товариства: поняття та види Непідприємницькі товариства: поняття та види

6. Об'єкти цивільних прав Поняття об'єктів цивільних прав та їх оборотоздатність В Речі як об'єкти цивільних прав: поняття, класифікація Гроші як об'єкти цивільних прав. Валютні цінності. Майно, майнові права. Підприємство як єдиний майновий комплекс Інформація як об'єкт цивільних правовідносин Цінні папери як об'єкти цивільних прав Нематеріальні блага як об'єкти цивільних прав

7. Правочини Поняття та види правочинів Загальні вимоги, додержання яких є необхідним для чинності правочину Форма правочину та правові наслідки її недодержання Недійсні правочини, їх юридична природа та види Загальні правові наслідки недійсності правочину. Правові наслідки недійсності окремих частин Правові наслідки вчинення недійсних правочинів

8. Представництво в цивільному праві Поняття та підстави представництва Повноваження представника. Правові наслідки вчинення правочинів з перевищенням повноважень Види представництва Довіреність: поняття, види, форма Припинення представництва за довіреністю

9. Строки та терміни в цивільному праві. Позовна давність . Поняття та види строків і термінів у цивільному праві Способи визначення строків і термінів. Порядок обчислення строків. Поняття та види позовної давності Початок перебігу позовної давності Зупинення та переривання перебігу позовної давності Наслідки спливу позовної давності Вимоги, на які позовна давність не поширюється

10. Особисті немайнові права фізичної особи Поняття та зміст особистого немайнового права Види особистих немайнових прав Особисті немайнові права, що забезпечують природне існування фізичної особи Особисті немайнові права, що забезпечують соціальне буття фізичної особи В Захист особистих немайнових прав

11. Право власності. Загальні положення. Поняття та зміст права власності Об'єкти та суб'єкти права власності Здійснення права власності Ризик випадкового знищення та випадкового пошкодження майна

12. Набуття та припинення права власності Підстави набуття права власності: загальна характеристика Набуття права власності на новостворене майно та об'єкти незавершеного будівництва; на перероблену річ; за договором; на безхазяйну річ; на знахідку; на бездоглядну домашню тварину; на скарб; за набувальною давністю

Підстави припинення права власності: загальна характеристика Відмова від права власності. Припинення права власності особи на майно, яке не може їй належати. Реквізиція. Конфіскація.

13. Право спільної власності Поняття і види права спільної власності Право спільної часткової власності: поняття, суб'єкти, підстави виникнення. Визначення часток у праві Здійснення права спільної часткової власності Право переважної купівлі частки у праві спільної часткової власності Припинення права спільної часткової власності Право спільної сумісної власності: поняття, суб'єкти, підстави виникнення Здійснення права спільної сумісної власності Припинення права спільної сумісної власності

14. Захист права власності Засади захисту права власності Віндикаційний позов Негаторний позов Визнання права власності Інші способи захисту права власності

15. Речові права на чуже майно Загальна характеристика речових прав на чуже майно Право володіння чужим майном Право корис тування чужим майном (сервітут) Право користування чужою земельною ділянкою для сільськогосподарських потреб (емфітевзис) Право користування чужою земельною ділянкою для забудови (суперфіцій)

16. Право інтелектуальної власності: загальні положення Поняття права інтелектуальної власності Об'єкти та суб'єкти права інтелектуальної власності Підстави виникнення (набуття) та зміст права інтелектуальної власності Захист права інтелектуальної власності

17. Авторське право та суміжні права Поняття та об'єкти авторського права Суб'єкти авторського права. Співавторство. Виникнення авторського права Особисті немайнові права автора В Майнові права інтелектуальної власності на твір, строки їх чинності Випадки правомірного використання твор у без згоди автора Поняття та об'єкти суміжних прав Суб'єкти суміжних прав Виникнення суміжних прав Майнові права інтелектуальної власності на об'єкт суміжних прав, с троки їх чинності Захист авторськ ого і суміжних прав

18. Право інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок Поняття та ознаки винаходу, корисної моделі, промислового зразка Суб'єкти права інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок Засвідчення набуття права інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок Майнові права інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок. Строк їх Припинення чинності майнових прав інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок

19. Право інтелектуальної власності на комерційне найменування, торговельну марку

20. Загальні положення про зобов'язання Поняття зобов'язання та підстави його виникнення Сторони та треті особи у зобов'язанні. Заміна сторін у зобов'язанні. Виконання зобов'язання

21. Забезпечення виконання зобов'язання Загальні положення про забезпечення виконання зобов'язання Неустойка. Правові наслідки сплати (передання) неустойки. Поручка. Правов і наслідки порушення зобов'язання, забезпеченого поручкою. Гарантія. Правові наслідки порушення зобов'язання, забезпеченого гарантією. Завдаток. Правові наслідки порушення або припинення зобов'язання, забезпеченого завдатком . Застава: поняття, предмет, види, підстави виникнення і припинення. зобов'язання, забезпеченого заставою. Правові наслідки невиконання Притримання Довірча власність: поняття, об'єкт, підстави виникнення і припинення

22. Припинення зобов'язання Припинення зобов'язання виконанням. Припинення зобов'язання неможливістю його виконання. Припинення зобов'язання переданням відступного Припинення зобов'язання зарахуванням Припинення зобов'язання за домовленістю сторін. Новація. Прощення боргу . Припинення зобов'язання поєднанням боржника і кредитора в одній особі Припинення зобов'язання смертю фізичної особи, ліквідацією юридичної особи

23. Порушення зобов'язання. Цивільно-правова відповідальність. Поняття порушення зобов'язання Правові наслідки порушення зобов'язання В Поняття та ознаки цивільно-правової відповідальності Види цивільно -правової відповідальності Форми цивільно -правової відповідальності Умови цивільно -правової відповідальності Підстави звільнення від цивільно -правової відповідальності

24. Загальні положення про договір Поняття та види договору Свобода договору та її межі Зміст договору Укладення договору Зміна або розірвання договору С

25. Договір купівлі-продажу: загальні положення Поняття та юридична характеристика договору купівлі-продажу, його види В Сторони договору купівлі -продажу, їхні права та обов'язки Істотні умови договору купівлі -продажу. Предмет договору. Ціна товару .

26. Окремі види договору купівлі -продажу Договір роздрібної купівлі -продажу Договір поставки Договір міни (бартеру)

27. Договір дарування Поняття та юридична характеристика договору дарування, його види Сторони договору дарування, їхні права та обов'язки Предмет договору дарування. Прийняття дарунка. Розірвання договору дарування Договір про пожертву

28. Договори ренти та довічного утримання (догляду) Поняття та юридична характеристика договору ренти Сторони договору ренти Передання майна під виплату ренти. Форма і розмір ренти, строк її виплати. Розірвання договору ренти Поняття та юридична характеристика договору довічного утримання (догляду) Сторони договору довічного утримання (догляду). Обов'язки набувача за договором довічного утримання Припинення договору довічного утримання (догляду)

29. Договір найму (оренди) Поняття та юридична характеристика договору найму (оренди) Сторони договору найму (оренди), їхні права та обов'язки Істотні умови договору найму (оренди). Предмет договору найму (оренди). Плата за користування Припинення договору найму (оренди)

30. Окремі види договору найму (оренди) Договір прокату Договір найму (оренди) земельної ділянки Договір найму будівлі або іншої капітальної споруди Договір най му (оренди) транспортного засобу Договір лізингу

31. Договір найму (оренди) житла Поняття та юридична характеристика договору найму (оренди) житла Сторони договору найму (оренди) житла, їхні права та обов'язки. Особи, які постійно проживають із наймачем. Тимчасові мешканці Істотні умови договору найму (оренди) житла. Предмет договору найму (оренди) житла. Плата за користування житлом. Строк договору найму (оренди) житла. Розірвання договору найму (оренди) житла

32. Договір позички Поняття та юридична характеристика договору позички. Сторони договору позички, їхні права та обов'язки Розірвання договору позички

33. Договір підряду Поняття та юридична характеристика договору підряду, його види Сторони договору підряду, їхні права та обов'язки . Генеральний підрядник і субпідрядник. Істотні умови договору підряду. Предмет договору підряду. Ціна роботи. Строк виконання роботи.

34. Окремі види договору підряду Договір побутового підряду Договір будівельного підряду Договір підряду на проектні та пошукові роботи

35. Договір про надання послуг: загальні положення Поняття та юридична характеристика договору про надання послуг Виконання договору про надання послуг Плата за договором про надання послуг Відповідальність виконавця за порушення договору про надання послуг

36. Договори в сфері надання транспортних послуг Поняття та юридична характеристика договору перевезення вантажу Сторони договору перевезення вантажу, їхні права та обов'язки Поняття та юридична характеристика договору перевезення пасажирів та багажу Сторони договору перевезення пасажирів та багажу, їхні права та обов'язки Договір чартеру (фрахтування). Договір транспортного експедирування

37. Договір зберігання Поняття та юридична характеристика договору зберігання, його види Сторони договору зберігання, їхні права та обов'язки. Професійний зберігач. Відповідальність зберігача за втрат у (нестачу) чи пошкодження речі Зберігання на товарному складі Спеціальні види зберігання Договір охорони

38. Договір страхування Поняття та юридична характеристика договору страхування Сторони договору страхування, їхні права та обов'язки Істотні умови договору страхування Відмова від здійснення страхової виплати Припинення договору страхування

39. Договір доручення . Договір комісії. Договір управління майном. Поняття та юридична характеристика договору доручення Сторони договору доручення, їхні права та обов'язки Припинення договору доручення Поняття та юридична характеристика договору комісії Сторони договору комісії, їхні права та обов'язки Поняття та юридична характеристика договору управління майном В Істотні умови договору управління майном Сторони договору управління майном, їхні права та обов'язки Припинення договору управління майном

40. Договір позики. Кредитний договір. Поняття та юридична характеристика договору позики Сторони договору позики , їхні права та обов'язки Поняття та юридична характеристика кредитного договору Сторони кредитного договору, їхні права та обов'язки Прокенти за кредитним договором

41. Договір банківського вкладу. Договір банківського рахунка .Поняття та юридична характеристика договору банківського вкладу (депозиту) Сторони договору банківського вкладу (депозиту) , їхні права та обов'язки Прокенти на банківський вклад Поняття та юридична характеристика договору банківського рахунка Сторони договору банківського рахунка, їхні права та обов'язки Розірвання договору банківського рахунка

42. Договір факторингу. Поняття та юридична характеристика договору факторингу Предмет договору факторингу Сторони договору факторингу, їхні права та обов'язки

43. Договори щодо розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності Загальна характеристика договорів щодо розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності, Ліцензія на використання об'єкта права інтелектуальної власності Ліцензійний договір Договір про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності Договір про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності Договір комерційної концесії

44. Договір про спільну діяльність Загальна характеристика договору про спільну діяльність Договір простого товариства

45. Недоговірні зобов'язання Поняття та види недоговірних зобов'язань Публічна обіцянка винагороди без оголошення конкурсу Публічна обіцянка нагороди за результатами конкурсу Вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення Рятуння здоров'я та життя фізичної особи, майна фізичної або юридичної особи Створення загрози життю, здоров'ю, майну фізичної особи або майну юридичної особи Набуття, збереження майна без достатньої правової підстави Загальні підстави відповідальності за завдану майнову шкоду В Підстави відповідальності з завдану моральну шкоду Способи відшкодування шкоди, завданої майну потерпілого. Врахування вини потерпілого і матеріального становища фізичної особи, яка завдала шкоду, при вирішенні питання про відшкодування шкоди. Відшкодування шкоди, завданої при здійсненні особою у разі здійснення нею права на самозахист та в стані крайньої необхідності Відшкодування юридичною або фізичною особою шкоди, завданої їхнім працівником чи іншою особою. Відшкодування шкоди, завданої органами публічної влади, їх службовими чи посадовими особами Відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове

розслідування, прокуратури або суду Відшкодування шкоди, завданої малолітніми, неповнолітніми, недієздатними фізичними особами, фізичними особами, цивільна дієздатність яких обмежена, та фізичними особами, які не усвідомлювали значення своїх дій та (або) не могли керувати ними Відшкодування шкоди, завданої джерелом підвищеної небезпеки Відшкодування шкоди, завданої каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю Відшкодування шкоди, завданої внаслідок недоліків товарів, робіт (послуг)

46. Загальні положення про спадкування Поняття спадкування. Підстави спадкування. Спадщина, її склад. Права та обов'язки особи, які не входять до складу спадщини. Час і місце відкриття спадщини Спадкоємці. Право на спадкування. Усунення від права на спадкування. Поняття заповіту . Види заповітів. Право на заповіт. Право на обов'язкову частку в спадщині Зміст заповіту. Заповідальний відказ. Покладення на спадкоємця інших обов'язків. Форма заповіту. Посвідчення заповіту. Право заповідача на скасування та зміну заповіту. Недійсність заповіту. Черговість спадкування за законом Спадкування за правом представлення

47. Здійснення права на спадкування. Виконання заповіту. Оформлення права на спадщину. Прийняття спадщини. Строки для прийняття спадщини . Право на відмову від прийняття спадщини. Правові наслідки відмови від прийняття спадщини. Перехід права на прийняття спадщини (спадкова трансмісія) Відумерлість спадщини Поділ та перерозподіл спадщини між спадкоємцями Виконання заповіту Оформлення права на спадщину

48. Спадковий договір Поняття спадкового договору. Сторони у спадковому договорі. Особливості спадкового договору з участю подружжя Забезпечення виконання спадкового договору.

РОЗДІЛ 4. ЦИВІЛЬНЕ ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО УКРАЇНИ

1. Загальні положення цивільного процесуального права Поняття та предмет цивільного процесуального права як галузі права Система цивільного процесуального права Цивільне процесуальне законодавство Поняття, завдання, види та стадії цивільного судочинства

2. Принципи цивільного судочинства Поняття та система принципів цивільного судочинства Характеристика окремих принципів цивільного судочинства: верховенство права та законодавство, відповідно до якого суд вирішує справи; гласність судового процесу; відкритість інформації щодо справи; змагальність сторін; диспозитивність цивільного судочинства; пропорційність у цивільному судочинстві; забезпечення права на перегляд справи та оскарження судового рішення; обов'язковість судових рішень.

3. Суд як суб'єкт цивільних процесуальних правовідносин Визначення складу суду. Склад суду. Підстави для відводу (самовідводу) судді. Порядок вирішення заявленого відводу (самовідводу). Наслідки відводу суду (судді).

4. Учасники справи Склад учасників справи. Процесуальні права та обов'язки учасників справи. Неприпустимість Цивільна процесуальна правоздатність. Цивільна процесуальна дієздатність. Сторони в цивільному процесі, їхні спеціальні процесуальні права та обов'язки Процесуальна співучасть Залучення до участі в справі співвідповідача. Заміна неналежного відповідача. Треті особи, які заявляють самостійні вимоги щодо предмета спору Треті особи, які не заявляють самостійних вимог щодо предмета спору Процесуальне правонаступництво Участь у судовому процесі органів та осіб, яким законом надано право звертатися до суду в інтересах

5. Представники Поняття й види представництва в цивільному процесі Особи, які можуть бути представниками. Особи, які не можуть бути представниками. Повноваження представника в суді. Документи, що підтверджують повноваження представників.

6. Інші учасники судового процесу Склад інших учасників судового процесу Цивільний процесуальний статус інших учасників судового процесу

7. Цивільна юрисдикція Поняття та види цивільної юрисдикції Предметна та суб'єктна юрисдикція Інстанційна юрисдикція Територіальна юрисдикція (підсудність)

8. Докази та доказування Поняття доказів. Належність, допустимість, достовірність, достатність доказів. Засоби доказування: письмові, речові та електронні докази, висновки експертів, показання свідків Обов'язок доказування та подання доказів. Витребування доказів. Предмет доказування. Підстави звільнення від доказування. Оцінка доказів Забезпечення доказів

9. Процесуальні строки Поняття процесуальних строків та їх види Обчислення процесуальних строків. Початок перебігу й закінчення процесуальних строків. Наслідки Зупинення, поновлення та продовження процесуальних строків

10. Судові виклики і повідомлення Поняття та види судових повісток Порядок вручення судових повісток

11. Судові витрати Поняття та види судових витрат Попереднє визначення суми судових витрат. Забезпечення та попередня оплата судових витрат. Відстрочення та розстрочення судових витрат, зменшення їх розміру або звільнення від їх оплати Розподіл судових витрат між сторонами

12. Заходи процесуального примусу Поняття та види заходів процесуального примусу Підстави і порядок застосування заходів процесуального примусу

13. Позовне провадження Поняття позову. Види позовів. Підстави для забезпечення позову. Види забезпечення позову. Зустрічне забезпечення. Заяви по суті справи, їх види Позовна заява, її зміст і форма. Пред'явлення позову. Залишення позовної заяви без руху, повернення заяви, відмова у відкритті провадження у справі Відкриття провадження у справі Підготовче провадження Захист відповідача від пред'явленого позову. Відзив, заперечення та зустрічний позов. Врегулювання спору за участю судді Відмова позивача від позову, визнання позову відповідачем. Мирова угода сторін. Завдання та строки розгляду справи по суті Відкриття розгляду справи по суті З'ясування обставин справи та дослідження доказів Судові дебати та ухвалення рішення Фіксування судового процесу Зупинення та закриття провадження у справі. Залишення позову без розгляду. Поняття та види судових рішень. Законність і обґрунтованість судового рішення. Порядок ухвалення судових рішень. Проголошення судового рішення. Набрання рішенням суду законної сили Розгляд справи у порядку спрощеного позовного провадження Умови та порядок проведення заочного розгляду справи

14. Наказне провадження Судовий наказ. Вимоги, за якими може бути видано судовий наказ Порядок розгляду заяв про видачу судового наказу Підстави для відмови у видачі судового наказу Скасування судового наказу Набрання судовим наказом законної сили та видача його стягувачеві

15. Окреме провадження Поняття та сутність окремого провадження Справи, що розглядаються в порядку окремого провадження Порядок розгляду справ окремого провадження

16. Перегляд судових рішень Поняття та сутність апеляційного провадження. Суди апеляційної інстанції. Право апеляційного оскарження Строк на апеляційне оскарження Форма

і зміст апеляційної скарги, порядок її подання Відкриття апеляційного провадження Апеляційний розгляд Повноваження суду апеляційної інстанції Постанова суду апеляційної інстанції Поняття та сутність касаційного провадження. Суд касаційної інстанції . Право касаційного оскарження Строк на касаційне оскарження Форма і зміст касаційної скарги, порядок її подання Відкриття касаційного провадження Касаційний розгляд Повноваження суду касаційної інстанції Постанова суду касаційної інстанції Перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами

17. Процесуальні питання, пов'язані з виконанням судових рішень у цивільних справах та рішень інших органів (посадових осіб). Судовий контроль за виконанням судових рішень. : Негайне виконання судових рішень Звернення судових рішень до виконання Відстрочення і розстрочення виконання. Зміна чи встановлення способу і порядку виконання. Зупинення виконання судового рішення Поворот виконання рішення, постанови Судовий контроль за виконанням судових рішень

18. Відновлення втраченого судового провадження Право на звернення до суду із заявою про відновлення втраченого судового провадження Розгляд заяви про відновлення втраченого судового провадження

19. Визнання та виконання рішень іноземних судів. Судові доручення про надання правової допомоги. Умови визнання та звернення до виконання рішення іноземного суду, що підлягає примусовому виконання рішення іноземного суду. Умови визнання рішення іноземного суду, що не підлягає примусовому виконанню. В Порядок подання клопотання про визнання рішення іноземного суду, що не підлягає примусовому Звернення суду України із судовим дорученням про надання правової допомоги до іноземного суду або іншого компетентного органу іноземної держави. Виконання в Україні судових доручень іноземних судів

РОЗДІЛ 5. КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО УКРАЇНИ

ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА

1. Загальні засади кримінального права України Кримінальне право України як окрема галузь права: поняття, особливості, співвідношення з іншими Кримінальне право України як окрема галузь права: поняття, особливості, співвідношення з іншими галузями. Принципи кримінального права України (загальні, міжгалузеві, галузеві).

Принцип *nullum crimen sine lege* та його реалізація в кримінальному праві України. Джерела кримінального права. Система джерел сучасного кримінального права України. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 року (далі – КК України) як основне джерело кримінального права України. Особливості нормативних приписів Загальної та Особливої частин КК України. Чинність закону України про кримінальну відповідальність у часі: поняття, основні принципи. Особливості набрання та втрати чинності законом України про кримінальну відповідальність. Визначення часу вчинення кримінального правопорушення за КК України. Особливості визначення часу вчинення окремих різновидів кримінальних правопорушень (триваючих та продовжуваних, тих, які вчиняються (можуть вчинитися) кількома діями, з матеріальним складом). Зворотна дія закону України про кримінальну відповідальність у часі. Особливості та межі зворотної дії у часі окремих різновидів законів України про кримінальну відповідальність. Чинність закону України про кримінальну відповідальність у просторі та за колом осіб: поняття та основні принципи (територіальний, громадянства, реальний, універсальний). Місце вчинення кримінального правопорушення.

Особливості визначення місця вчинення окремих різновидів кримінальних правопорушень за КК України

2. Поняття , ознаки та види (за ступенем тяжкості) кримінальних правопорушень за кримінальним правом України. Малозначність діяння та її юридичне значення за КК України.

3. Об'єкт кримінального правопорушення Поняття об'єкта кримінального правопорушення та його ознаки Поняття, ознаки та основні різновиди потерпілого від кримінального правопорушення .

4. Об'єктивна сторона складу кримінального правопорушення Ознаки об'єктивної сторони складу кримінального правопорушення та їх юридичне значення В Суспільно небезпечне діяння. Поняття та форми суспільно небезпечного діяння. Особливості відображення діяння в статтях Особливої частини КК України.

Дія як активна форма суспільно небезпечного діяння.

Бездіяльність як пасивна форма суспільно небезпечного діяння. Особливості бездіяльності та їх вплив на кримінальну відповідальність особи. Юридичне значення непереборної сили, фізичного або психічного примусу за КК України. Суспільно небезпечні наслідки. Поняття суспільно небезпечних наслідків. Види суспільно небезпечних наслідків за КК України. Причинний зв'язок між діянням та наслідками. Поняття причинного зв'язку. Особливості змісту причинного зв'язку в кримінальному праві. Час, місце, обстановка, знаряддя, засоби, спосіб вчинення кримінального правопорушення та їх кримінально-правове значення

5. Суб'єкт кримінального правопорушення Поняття , ознаки та види суб'єкт а кримінального правопорушення . Вік, із якого може наставати кримінальна відповідальність. Осудність та неосудність. Обмежена осудність. Поняття та критерії осудності. Поняття та критерії неосудності. Юридичне значення неосудності. Поняття та критерії обмеженої осудності. Юридичне значення обмеженої осудності. Вчинення кримінального правопорушення у стані сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції. Види стану сп'яніння, передбачені КК України. Юридичне значення вчинення кримінального правопорушення в стані сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції.

6. Суб'єктивна сторона складу кримінального правопорушення Поняття та ознаки суб'єктивної сторони складу кримінального правопорушення . Вина та її форми. Прямий умисел. Непрямий умисел. Відмінність прямого від непрямого умислу. Визначений та невизначений умисел. Кримінально протиправна самовпевненість. Відмінність кримінально протиправної самовпевненості від непрямого умислу. Кримінально протиправна недбалість. Казус (випадок): поняття, значення, відмінність від кримінально протиправної недбалості. Складна (подвійна, змішана) вина. Особливості змісту складної (подвійної, змішаної) вини у складах кримінальних правопорушень, передбачених КК України. Факультативні ознаки суб'єктивної сторони складу кримінального правопорушення Мотив вчинення. Мета вчинення. Емоційний стан особи. . Помилка та її юридичне значення. Поняття та види помилки у кримінальному праві. Юридична помилка, її основні різновиди та значення. Фактична помилка, її основні різновиди та значення.

7. Стадії кримінального правопорушення Поняття, ознаки та види стадії кримінального правопорушення за КК України . В Особливості визначення моменту закінчення окремих складів кримінального правопорушення Відмінність готування від виявлення наміру вчинити кримінальне правопорушення . Кваліфікація готування до кримінального правопорушення.

Замах на кримінальне правопорушення. Добровільна відмова від доведення кримінального правопорушення до кінця.

8. Співучасть у кримінальному правопорушенні за КК України. Поняття та ознаки співучасті у кримінальному правопорушенні за КК України. Види співучасників кримінального правопорушення за КК України. Окремі форми співучасті у кримінальному правопорушенні, передбачені в Загальній частині КК України. Підстава (підстави) та межі кримінальної відповідальності співучасників кримінального правопорушення. Відмінність замаху від готування до кримінального правопорушення. Кваліфікація замаху на кримінальне правопорушення. Добровільна відмова співучасників. Відмінність добровільної відмови від дійового каяття.

9. Причетність до кримінального правопорушення. Поняття причетності до кримінального правопорушення. Відмінність причетності до кримінального правопорушення від співучасті у кримінальному правопорушенні. Особливості регламентації відповідальності за причетність до кримінального правопорушення в кримінальному праві України. Форми (види) причетності до кримінального правопорушення. Заздалегідь не обіцяне приховування кримінального правопорушення: поняття, окремі прояви, особливості юридичної оцінки в кримінальному праві. Заздалегідь не обіцяне придбання або збут майна, завідомо здобутого кримінально протиправним шляхом. Неповідомлення про кримінальне правопорушення: поняття, окремі прояви, особливості юридичної оцінки в кримінальному праві. Потурання кримінальному правопорушенню: поняття, окремі прояви, особливості юридичної оцінки в кримінальному праві.

10. Множинність кримінальних правопорушень. Поняття множинності кримінальних правопорушень. Одиначне кримінальне правопорушення як елемент множинності кримінальних правопорушень. Заздалегідь не обіцяне придбання або збут майна, завідомо здобутого кримінально протиправним шляхом. Неповідомлення про кримінальне правопорушення: поняття, окремі прояви, особливості юридичної оцінки в кримінальному праві. Потурання кримінальному правопорушенню: поняття, окремі прояви, особливості юридичної оцінки в кримінальному праві. Сукупність кримінальних правопорушень. Поняття, ознаки та види сукупності кримінальних правопорушень. Окремі прояви множинності кримінальних правопорушень, що віднесені до їх сукупності теорією кримінального права та вітчизняною правозастосовною практикою. Відмінність сукупності кримінальних правопорушень від конкуренції норм у кримінальному праві. Особливості кваліфікації сукупності кримінальних правопорушень. Поняття, ознаки та види повторності кримінальних правопорушень за КК України. Відмінність повторності кримінальних правопорушень від продовжуваного кримінального правопорушення. Особливості кваліфікації повторності кримінальних правопорушень. Поняття, ознаки та види рецидиву кримінальних правопорушень за КК України. Співвідношення рецидиву і повторності кримінальних правопорушень. Особливості кваліфікації рецидиву кримінальних правопорушень. Повторність кримінальних правопорушень. Рецидив кримінальних правопорушень.

11. Обставини, що виключають кримінальну протиправність діяння. Поняття обставин, що виключають кримінальну протиправність діяння. В Характеристика окремих обставин, що виключають кримінальну протиправність діяння, передбачених КК України. Необхідна оборона. Уявна оборона. Затримання особи, що вчинила кримінальне правопорушення. Крайня необхідність. Фізичний або психічний примус. Виконання наказу або розпорядження. Діяння, пов'язане з ризиком. Виконання спеціального завдання з попередження чи розкриття кримінально протиправної діяльності організованої групи або злочинної організації.

12. Заходи кримінально -правового характеру: загальні положення Поняття заходів кримінально -правового характеру. Систематизація заходів кримінально-правового характеру в теорії кримінального права. Особливості регламентації заходів кримінально-правового характеру у КК України Заходи кримінально -правового характеру в межах кримінальної відповідальності особи. Заходи кримінально-правового характеру поза межами кримінальної відповідальності особи. Заходи кримінально-правового характеру, які можуть поєднуватись із кримінальною відповідальністю особи або застосовуватись самостійно.

13. Звільнення від кримінальної відповідальності Поняття звільнення від кримінальної відповідальності. Відмінність звільнення від кримінальної відповідальності від її виключення. Особливості регламентації звільнення від кримінальної відповідальності в кримінальному праві України. Особливості звільнення від кримінальної відповідальності за діяння, що містять ознаки корупційних кримінальних правопорушень . Систематизація (класифікація) окремих різновидів звільнення від кримінальної відповідальності в теорії кримінального права. Характеристика окремих різновидів звільнення від кримінальної відповідальності, передбачених КК України. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з дійовим каяттям. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням винного з потерпілим. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з передачею особи на поруки. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку зі зміною обстановки. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із закінченням строків давності. Особливості звільнення від кримінальної відповідальності неповнолітніх.

14. Покарання та його види Поняття та ознаки покарання за КК України. Мета (цілі) покарання за КК України. Співвідношення покарання та інших заходів кримінально-правового характеру. Система видів покарань. Основні та додаткові покарання. Основні покарання. Додаткові покарання. Покарання, які можуть призначатись і як основні, і як додаткові. Особливості призначення основних та додаткових покарань.

15. Призначення покарання Загальні засади призначення покарання. Поняття загальних засад призначення покарання. Загальні засади призначення покарання, передбачені КК України Характеристика окремих загальних засад призначення покарання за КК України. Обставини, які пом'якшують покарання. Обставини, які обтяжують покарання. Спеціальні засади (правила) призначення покарання за КК України. Призначення покарання за незакінчене кримінальне правопорушення та кримінальне правопорушення, вчинене у співучасті. Призначення більш м'якого покарання, ніж передбачено законом. Призначення покарання за наявності обставин, що пом'якшують покарання. Призначення покарання за сукупністю кримінальних правопорушень. Призначення покарання за сукупністю вироків. Правила складання покарань та зарахування строку попереднього ув'язнення. Особливості призначення покарання неповнолітнім.

16. Звільнення від покарання та його відбування Поняття та ознаки звільнення від покарання та його відбування. Відмінність звільнення від покарання та його відбування від звільнення від кримінальної відповідальності. Різновиди звільнення від покарання та його відбування, передбачені КК України. Особливості звільнення від покарання та його відбування за корупційні кримінальні правопорушення . Систематизація (класифікація) окремих різновидів звільнення від покарання та його відбування в теорії кримінального права. Характеристика окремих різновидів звільнення від покарання та його відбування, передбачених КК України. Звільнення від покарання у зв'язку зі втратою особою суспільної небезпечності. Звільнення від відбування покарання з випробуванням. Звільнення від відбування покарання з випробуванням вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до семи

років. Звільнення від відбування покарання у зв'язку із закінченням строків давності виконання обвинувального вироку. Умовно-дострокове звільнення від відбування покарання. Заміна невідбутої частини покарання більш м'яким. Звільнення від відбування покарання вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до трьох років. Звільнення від покарання за хворобою. Звільнення від відбування покарання на підставі закону про амністію. Звільнення від відбування покарання на підставі указу про помилування. Особливості звільнення від покарання та його відбування, передбачені КК України щодо неповнолітніх.

17. Судимість Поняття та ознаки судимості. Загально-правові та кримінально-правові наслідки судимості в правовій системі України. Особи, які відповідно до КК України визнаються такими, що не мають судимості. Погашення судимості за КК України. Зняття судимості за КК України. Особливості погашення та зняття судимості, передбачені КК України щодо неповнолітніх

18. Примусові заходи медичного характеру, примусове лікування, примусові заходи виховного: Примусові заходи медичного характеру за КК України. Поняття та мета примусових заходів медичного характеру. Особи, до яких застосовуються примусові заходи медичного характеру. Види примусових заходів медичного характеру. Примусове лікування за КК України. Примусові заходи виховного характеру за КК України. Умови та підстави застосування примусових заходів виховного характеру до особи, що вчинила кримінальне правопорушення. Умови застосування примусових заходів виховного характеру до особи, що не досягла віку, з якого може наставати кримінальна відповідальність. Види примусових заходів виховного характеру.

19. Спеціальна конфіскація Поняття та юридична природа спеціальної конфіскації як окремого заходу в кримінальному праві. Відмінність спеціальної конфіскації від конфіскації майна як виду покарання. Підстави застосування спеціальної конфіскації за КК України. Майно, яке відповідно до КК України підлягає спеціальній конфіскації.

20. Заходи кримінально -правового характеру щодо юридичних осіб Поняття та юридична природа заходів кримінально -правового характеру щодо юридичних осіб. Підстави застосування до юридичних осіб заходів кримінально -правового характеру за КК України А Юридичні особи, до яких відповідно до КК України застосовуються заходи кримінально -правового Звільнення юридичної особи від застосування заходів кримінально -правового характеру за КК України Види заходів кримінально -правового характеру, які застосовуються до юридичних осіб Особливості застосування заходів кримінально -правового характеру до юридичних осіб, передбачені КК України

ОСОБЛИВА ЧАСТИНА

1. Основні різновиди норм та наскрізні юридичні поняття і юридичні конструкції Особливої частини: Основні різновиди норм Норми, що визначають ознаки певних видів кримінальних правопорушень та (або) окремих їх різновидів, та особливості їх змісту. Норми, що визначають межі караності за певні види кримінальних правопорушень та (або) окремі їх різновиди, та особливості їх змісту. Норми, що передбачають звільнення від кримінальної відповідальності за певні види кримінальних правопорушень (окремі їх різновиди), та особливості їх змісту. Особливої частини КК України. Наскрізні юридичні поняття т а юридичні конструкції Особливої частини КК: корупційні кримінальні правопорушення;

близькі родичі, близькі особи, члени сім'ї;

малолітній, неповнолітній, дитина;

насильство;

насильство, яке не є небезпечним для життя чи здоров'я особи;

наси́льство, яке є небезпечним для життя чи здоров'я особи;
 втручання;
 перешкоджання;
 знищення;
 пошкодження;
 примушування;
 погроза;
 тяжкі наслідки;
 загибель людей.

Особливості змісту наведених юридичних понять та юридичних конструкцій в окремих статтях Особливої частини КК України

2. Злочини проти основ національної безпеки України Дії, спрямовані на насильницьку зміну чи повалення конституційного ладу або на захоплення державної Особливості спеціальних видів звільнення від кримінальної відповідальності за окремі види злочинів

3. Кримінальні правопорушення проти особи Кримінальні правопорушення проти життя особи. Кримінальні правопорушення проти здоров'я особи. Поняття і види тілесних ушкоджень. Умисне тяжке тілесне ушкодження: особливості складів кримінального правопорушення, кваліфікація у разі поєднання з вчиненням інших кримінальних правопорушень. Розлад здоров'я як ознака окремих видів тілесних ушкоджень. Втрата працездатності як ознака окремих видів тілесних ушкоджень. Співвідношення катування, умисного заподіяння тілесних ушкоджень та нанесення побоїв. Домашнє насильство: особливості об'єкта та об'єктивної сторони, співвідношення з іншими кримінальними правопорушеннями проти здоров'я особи.

Розмежування складів кримінальних правопорушень – залишення в небезпеці та ненадання допомоги особі, яка перебуває в небезпечному для життя стані. Кримінальні правопорушення проти волі, честі та гідності особи. Кримінальні правопорушення проти статевої свободи та статевої недоторканості особи. Зґвалтування: ознаки основного і кваліфікованих складів кримінального правопорушення. Сексуальне насильство: ознаки основного і кваліфікованих складів кримінального правопорушення, співвідношення з іншими видами кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканості особи. Примушування до вступу в статевий зв'язок: ознаки основного і кваліфікованих складів кримінального правопорушення.

4. Кримінальні правопорушення проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини: Порушення таємниці голосування: об'єктивні та суб'єктивні ознаки складів кримінального правопорушення. Порушення недоторканності житла: ознаки основного і кваліфікованих складів кримінального правопорушення. Порушення таємниці листування, телефонних розмов, телеграфної чи іншої кореспонденції, що передаються засобами зв'язку або через комп'ютер: ознаки основного і кваліфікованих складів кримінального правопорушення. Грубе порушення законодавства про працю: ознаки основного і кваліфікованих складів кримінального правопорушення. Ухилення від сплати аліментів на утримання дітей: ознаки основного і кваліфікованих складів кримінального правопорушення. Порушення авторського права й суміжних прав: ознаки основного і кваліфікованих складів кримінального правопорушення.

5. Кримінальні правопорушення проти власності Корисливі посягання на власність. Загальні ознаки кримінальних правопорушень, пов'язаних з незаконним обертанням чужого майна на користь винуватої особи чи третіх осіб («розкрадання»).

Момент визнання кримінального правопорушення закінченим у складах окремих корисливих посягань на власність. Крадіжка: ознаки основного і кваліфікованих складів кримінального правопорушення. Грабiж: ознаки основного і кваліфікованих складів кримінального правопорушення. Розбiй: ознаки основного і кваліфікованих складів кримінального правопорушення. Вимагання: ознаки основного і кваліфікованих складів кримінального правопорушення. Розмежування розбою, насильницького грабежу та вимагання. Шахрайство: ознаки основного і кваліфікованих складів кримінального правопорушення. Привласнення, розтрата та заволодіння чужим майном шляхом зловживання службовою особою своїм службовим становищем: ознаки основного і кваліфікованих складів кримінального правопорушення. Кількісні характеристики в складах корисливих посягань на власність. Кваліфікуючі ознаки «повторно», «проникнення в житло, інше приміщення чи сховище»: особливості кримінально-правового змісту у складах окремих корисливих посягань на власність. Особливості кваліфікації розбою і вимагання при конкуренції кримінально-правових норм та за сукупністю з іншими кримінальними правопорушеннями Некорисливі посягання на власність. Умисне знищення або пошкодження чужого майна: ознаки основного і кваліфікованих складів кримінального правопорушення. Самовільне зайняття земельної ділянки та самовільне будівництво: ознаки основного і кваліфікованих складів кримінального правопорушення.

6. Кримінальні правопорушення проти громадської безпеки Створення злочинної організації: об'єктивні та суб'єктивні ознаки складів злочину, особливості спеціального виду звільнення від кримінальної відповідальності. Бандитизм: об'єктивні та суб'єктивні ознаки складу кримінального правопорушення. Особливості кваліфікації кримінальних правопорушень, вчинених у складі банди чи злочинної організації. Кримінальні правопорушення терористичної спрямованості: об'єктивні та суб'єктивні ознаки складів кримінальних правопорушень, особливості спеціальних видів звільнення від кримінальної відповідальності. спеціального виду звільнення від кримінальної відповідальності. Бандитизм: об'єктивні та суб'єктивні ознаки складу кримінального правопорушення. Особливості кваліфікації кримінальних правопорушень, вчинених у складі банди чи злочинної організації. Кримінальні правопорушення терористичної спрямованості: об'єктивні та суб'єктивні ознаки складів кримінальних правопорушень, особливості спеціальних видів звільнення від кримінальної відповідальності.

7. Кримінальні правопорушення проти безпеки руху та експлуатації транспорту Об'єктивні ознаки у складах кримінальних правопорушень проти безпеки руху та експлуатації транспорту (крім водного та повітряного транспорту). Суб'єктивні ознаки у складах кримінальних правопорушень проти безпеки руху та експлуатації транспорту (крім водного та повітряного транспорту).

8. Кримінальні правопорушення проти громадського порядку та моральності : Масові заворушення: ознаки основного і кваліфікованих складів кримінального правопорушення. Хуліганство: ознаки основного і кваліфікованих складів кримінального правопорушення. Відмінність хуліганства, вчиненого групою осіб, від групового порушення громадського порядку. Втягнення неповнолітніх у протиправну діяльність: ознаки основного і кваліфікованих складів кримінального правопорушення.

9. Кримінальні правопорушення у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх: Поняття наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів та прекурсорів, їх місце у складах відповідних кримінальних правопорушень. Об'єктивні та суб'єктивні ознаки

у складах кримінальних правопорушень, предметом яких є наркотичні засоби, психотропні речовини, їх аналоги та прекурсори.

10. Кримінальні правопорушення проти авторитету органів державної влади, органів місцевого: Погроза або насильство щодо особи, члена її сім'ї або близького родича у зв'язку зі здійсненням цією особою державної, громадської, службової чи професійної діяльності: об'єктивні та суб'єктивні ознаки складів кримінальних правопорушень. Підкуп працівника підприємства, установи чи організації: ознаки основного і кваліфікованих складів кримінального правопорушення. Підроблення документів, печаток, штампів та бланків, збут чи використання підроблених документів, печаток, штампів: об'єктивні та суб'єктивні ознаки складів кримінальних правопорушень.

11. Кримінальні правопорушення у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з: Зміст понять «зловживання владою», «зловживання службовим становищем», «зловживання Зміст понять «зловживання владою», «зловживання службовим становищем», «зловживання повноваженнями» у складах кримінальних правопорушень у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг.

Об'єктивні та суб'єктивні ознаки кримінальних правопорушень у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг. Розмежування з іншими кримінальними правопорушеннями, що вчиняються з використанням повноважень за займаною посадою: службового становища, влади, повноважень та вчиняються службовою особою і особою, яка не є службовою. Наслідки у складах кримінальних правопорушень у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг. Предмет службового підроблення. Поняття неправомірної вигоди у складах кримінальних правопорушень у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг.

РОЗДІЛ 6. КРИМІНАЛЬНЕ ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО УКРАЇНИ

1. Загальні положення кримінального процесуального права Поняття та завдання кримінального провадження Кримінальні процесуальні функції: поняття та види

2. Засади кримінального провадження

3. Суд та учасники кримінального провадження Суд у кримінальному провадженні: склад суду; юридичний статус судді, слідчого судді, присяжного. Учасники кримінального провадження: поняття й класифікація Сторона обвинувачення Сторона захисту Потерпілий та його представник Інші учасники кримінального провадження Відводи та порядок їх вирішення Відшкодування (компенсація) шкоди у кримінальному провадженні

4. Докази та доказування в кримінальному провадженні Поняття доказів та їх класифікація Види процесуальних джерел доказів Поняття доказування та його структура Предмет, межі та суб'єкти доказування

5. Процесуальні документи, строки та витрати Поняття та види процесуальних документів Поняття та порядок обчислення процесуальних строків Види процесуальних витрат та їх розподіл

6. Заходи забезпечення кримінального провадження Мета та види заходів забезпечення кримінального провадження Загальні правила застосування заходів забезпечення кримінального провадження Підстави та порядок застосування заходів забезпечення кримінального провадження Мета й підстави застосування запобіжних заходів. Обставини, що враховуються при обранні запобіжного Види запобіжних заходів. Порядок застосування

запобіжних заходів. Порядок продовження строку застосування запобіжного заходу, зміни та скасування запобіжних заходів

7. Досудове розслідування Поняття та форми досудового розслідування Загальні положення досудового розслідування: початок досудового розслідування; поняття та види Особливості спеціального досудового розслідування кримінальних правопорушень

8. Слідчі (розшукові) та негласні слідчі (розшукові) дії Поняття слідчих (розшукових) дій, негласних слідчих (розшукових) дій та їх система Вимоги до проведення слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій Види слідчих (розшукових) дій та процесуальний порядок їх проведення Види негласних слідчих (розшукових) дій та процесуальний порядок їх проведення

9. Повідомлення про підозру Випадки повідомлення про підозру Порядок повідомлення про підозру. Зміна повідомлення про підозру.

10. Зупинення та закінчення досудового розслідування Підстави та порядок зупинення досудового розслідування. Відновлення досудового розслідування. Форми закінчення досудового розслідування

11. Судове провадження у першій інстанції. Підготовче провадження Загальні положення судового розгляду Межі судового розгляду Процедура судового розгляду Особливі порядки провадження в суді першої інстанції

12. Судові рішення Види судових рішень та вимоги до них Порядок ухвалення та проголошення судових рішень. Окрема думка судді.

13. Провадження в суді апеляційної інстанції Судові рішення, які можуть бути оскаржені в апеляційному порядку Право на апеляційне оскарження, процесуальний порядок і строки апеляційного оскарження Форма та зміст апеляційної скарги. Залишення апеляційної скарги без руху, її повернення або відмова у Наслідки подання апеляційної скарги. Підготовка до апеляційного розгляду . Заперечення на апеляційну скаргу. Відмова від апеляційної скарги, зміна та доповнення апеляційної Межі перегляду судом апеляційної інстанції. Апеляційний розгляд. Повноваження суду апеляційної інстанції за наслідками розгляду апеляційної скарги Підстави для скасування або зміни судового рішення судом апеляційної інстанції Судові рішення суду апеляційної інстанції

14. Провадження з виконання судових рішень Набрання законної сили судовим рішенням та його наслідки. Питання, які вирішуються судом під час та після виконання вироків, порядок їх вирішення

15. Провадження в суді касаційної інстанції Судові рішення, які можуть бути оскаржені в касаційному порядку Право на касаційне оскарження, процесуальний порядок і строки касаційного оскарження Вимоги до касаційної скарги. Залишення касаційної скарги без руху або її повернення Межі перегляду судом касаційної інстанції. Касаційний розгляд . Повноваження суду касаційної інстанції за наслідками розгляду касаційної скарги Підстави для скасування або зміни судового рішення судом касаційної інстанції Підстави та порядок передачі кримінального провадження на розгляд палати, об'єднаної палати або Судові рішення суду касаційної інстанції

16. Особливі порядки кримінального провадження Кримінальне провадження на підставі угод Кримінальне провадження у формі приватного обвинувачення Кримінальне провадження щодо окремої категорії осіб Кримінальне провадження щодо неповнолітніх Кримінальне провадження щодо застосування примусових заходів медичного характеру Кримінальне провадження, яке містить відомості, що становлять державну таємницю Кримінальне провадження на території дипломатичних представництв консульських установ

України, на повітряному, морському чи річковому судні, що перебуває за межами України під прапором або з розпізнавальним знаком України, якщо це судно приписано до порту, розташованого в Україні Особливий режим досудового розслідування в умовах воєнного, надзвичайного стану або у районі проведення антитерористичної операції.

РОЗДІЛ 7. МІЖНАРОДНЕ ПУБЛІЧНЕ ПРАВО

1. Поняття, правова природа та сфера дії сучасного міжнародного публічного права
Сфера дії міжнародного публічного права та його характерні особливості
Природа юридично обов'язкової сили міжнародного публічного права
Функції міжнародного публічного права

2. Норми міжнародного публічного права
Поняття та характерні риси норм міжнародного публічного права
Види норм міжнародного публічного права та їх класифікація
Ієрархія норм міжнародного публічного права
Кодифікація норм міжнародного публічного права

3. Основні принципи міжнародного публічного права
Поняття основних принципів міжнародного публічного права
Функції основних принципів міжнародного публічного права
Природа й ознаки основних принципів міжнародного публічного права
Класифікація та зміст основних принципів міжнародного публічного права

4. Джерела міжнародного публічного права
Поняття та види джерел міжнародного публічного права
Міжнародний договір
Міжнародний звичай
Загальні принципи права
Рішення міжнародних міжурядових організацій
«М'яке» міжнародне право
Рішення міжнародних судових органів
Односторонні акти держав

5. Співвідношення міжнародного публічного права і національного права
Теорії співвідношення міжнародного публічного права і національного права
Імплементация норм міжнародного публічного права
Застосування норм міжнародного публічного права в національному правопорядку України
Зміст інституту міжнародної правосуб'єктності
Поняття суб'єкта міжнародного публічного права
Держава як суб'єкт міжнародного публічного права
Види і форми визнання
Визнання нових держав та урядів
Міжнародна правосуб'єктність міжнародних міжурядових організацій
Питання міжнародної правосуб'єктності фізичних осіб

7. Правонаступництво у міжнародному публічному праві
Поняття, підстави та об'єкт дії норм правонаступництва
Правонаступництво держав щодо міжнародних договорів.
Віденська конвенція про правонаступництво
Правонаступництво держав щодо державної власності, архівів та боргів .
Віденська конвенція про Врегулювання проблем правонаступництва у зв'язку з припиненням існування СРСР та правонаступництво України

8. Відповідальність за міжнародним публічним правом :
Поняття, правова природа та підстави для виникнення відповідальності за міжнародним публічним правом
Протиправні діяння в міжнародному публічному праві та їх класифікація
Обставини, що звільняють від відповідальності в міжнародному публічному праві
Суб'єкти відповідальності в міжнародному публічному праві
Види та форми відповідальності в міжнародному публічному праві
Статті про відповідальність держав за міжнародно -протиправні діяння 2001 р.
Статті про відповідальність міжнародних організацій 2011 р.
Відповідальність за правомірну діяльність
Міжнародно -правові зобов'язання erga omnes суб'єкта міжнародного права перед іншими державами та Умови правомірності та механізм застосування санкцій за міжнародним публічним правом
Поняття, підстави, умови правомірності та механізм застосування контрзаходів
Санкції щодо Російської Федерації та персональні спеціальні обмежувальні заходи, спрямовані на припинення агресії РФ проти України

9. Концепція естоппеля в міжнародному публічному праві та перспективи його застосування до: Поняття естоппеля в міжнародному публічному праві та його застосування у випадках порушень Меморандум про гарантії безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї, від 5 грудня 1994 р. (Будапештський меморандум)

10. Населення в міжнародному публічному праві Поняття й основні категорії населення Питання громадянства в міжнародному публічному праві. Справа Ноттебома 1955 р. (Міжнародний Суд Правовий статус іноземців, осіб без громадянства та осіб з множинним громадянством Гаазька конвенція, що регулює деякі питання, пов'язані з колізією законів про громадянство, 1930 р. та Європейська конвенція про громадянство 1997 р. Конвенція про статус апатридів 1954 р. та Конвенція про скорочення безгромадянства 1961 р. Правовий статус біженців. Конвенція про статус біженців 1951 р. та Протокол до неї 1967 р. Управління Право притулку

11. Міжнародне гуманітарне право Джерела та принципи міжнародного гуманітарного права Кваліфікація збройних конфліктів та сфера застосування міжнародного гуманітарного права Міжнародні збройні конфлікти та їх правове регулювання Неміжнародні збройні конфлікти (збройні конфлікти неміжнародного характеру) та їх правове Учасники збройного конфлікту Засоби та методи ведення війни Конвенція про заборону або обмеження застосування конкретних видів звичайної зброї, які можуть Правовий режим окупації. Гаазька конвенція та Положення про закони і звичаї війни на суходолі 1907 р. Кваліфікація збройного конфлікту на території України (від 2014 р. до цього часу)

12. Міжнародне кримінальне право Джерела та принципи міжнародного кримінального права Міжнародні злочини та індивідуальна кримінальна відповідальність за міжнародним правом Конвенція про запобігання злочину геноциду та покарання за нього 1948 р. Конвенція проти катувань та Юрисдикційні питання у міжнародному кримінальному праві та міжнародний кримінальний процес Міжнародні кримінальні судові установи Римський статут Міжнародного кримінального суду. Умови ратифікації Римського статуту Україною. Висновок Конституційного Суду України від 11 липня Попереднє розслідування ситуації в Україні Офісом Прокурора Міжнародного кримінального суду. Форми та напрямки міжнародного співробітництва держав у боротьбі зі злочинністю Правова допомога та екстрадиція

13. Територія в міжнародному публічному праві Поняття та види територій у міжнародному публічному праві Поняття територіального верховенства, правова природа, склад та підстави зміни державної території Державні кордони та їх правовий режим Територіальні спори та претензії Території з особливим правовим режимом Правовий режим Антарктики

14. Міжнародне морське право Джерела та принципи міжнародного морського права Класифікація та юридичний статус морських просторів згідно з Конвенцією ООН з морського права Правовий статус і режим внутрішніх вод, територіального моря, прилеглої зони, виключної економічної зони, континентального шельфу, архіпелажних вод, відкритого моря, Міжнародного району морського дна, міжнародних проток та міжнародних каналів згідно з Конвенцією ООН з морського права 1982 р. Правовий режим Арктики

15. Право міжнародних договорів Джерела та принципи права міжнародних договорів Віденська конвенція про право міжнародних договорів 1969 р. Сторони в міжнародних договорах Укладення договору Дія та дійсність міжнародного договору Тлумачення міжнародного договору Припинення міжнародних договорів

16. Право зовнішніх зносин Поняття, джерела та принципи права зовнішніх зносин Органи зовнішніх зносин держави та їх система Дипломатичне право. Віденська конвенція про дипломатичні зносини 1961 р. Консульське право. Віденська конвенція про консульські зносини 1963 р. Право спеціальних місій. Конвенція про спеціальні місії 1969 р. Дипломатичне право міжнародних організацій. Віденська конвенція про представництво держав у їх відносинах з міжнародними організаціями універсального характеру 1975 р.

17. Право міжнародних організацій : Поняття, джерела та принципи права міжнародних організацій Поняття, ознаки та класифікація міжнародних міжурядових організацій Організація Об'єднаних Націй. Статут ООН 1945 р. Регіональні міжнародні міжурядові організації Міжнародні неурядові організації

18. Мирне вирішення міжнародних спорів Джерела та принципи права мирного вирішення міжнародних спорів Поняття міжнародного спору та класифікація мирних засобів вирішення міжнародних спорів Міжнародний Суд ООН. Статут ООН і Статут Міжнародного Суду ООН. Регіональні й спеціальні міжнародні судові установи Міжнародні арбітражні (третейські) суди Вирішення міжнародних спорів у рамках міжнародних організацій

19. Право міжнародної безпеки Джерела та принципи права міжнародної безпеки Засади колективної безпеки за міжнародним правом Засади здійснення миротворчих операцій за міжнародним правом Роззброєння та обмеження озброєнь Невоєнні аспекти міжнародної безпеки

20. Міжнародне економічне право Джерела та принципи міжнародного економічного права Міжнародні економічні організації Юрисдикційні імунітети держав та їх власності. Європейська конвенція про імунітет держав 1972 р. Регулювання діяльності транснаціональних корпорацій у сфері міжнародних економічних відносин за міжнародним правом Вирішення міжнародних економічних спорів. Вашингтонська конвенція про порядок вирішення Правом Світової організації торгівлі. Угода про заснування Світової організації торгівлі 1994 р. Генеральна угода з тарифів і торгівлі 1994 р.

21. Міжнародне екологічне право Джерела та принципи міжнародного екологічного права Конвенція про оцінку впливу на довкілля у транскордонному контексті 1991 р. Конвенція про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля (Орхуська конвенція) 1998 р.

РОЗДІЛ 8. МІЖНАРОДНИЙ ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДИНИ

1. Загальні положення про права людини Природа та сутність прав людини Класифікація прав людини Універсальність прав людини Захист прав людини в діяльності Ліги Націй

2. Захист прав людини в рамках ООН Статут ООН, Загальна декларація прав людини 1948 р. Рада ООН з прав людини Верховний Комісар ООН з прав людини Процедура 1503 Міжнародний пакт про громадянські і політичні права 1966 р. Комітет з прав людини Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права 1966 р. Комітет з економічних, соціальних Конвенція ООН про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок 1979 р. Комітет з ліквідації Конвенція ООН про права дитини 1989 р. Комітет з прав дитини Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів Міжнародна конвенція про ліквідацію всіх форм расової дискримінації 1965 р. Комітет по ліквідації Конвенція ООН про права осіб з інвалідністю 2006 р. Комітет з прав осіб з інвалідністю

3. Захист прав людини в Європі Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р.: принципи тлумачення, особливості Юрисдикція Європейського суду з прав людини Процедура звернення до Європейського суду з прав людини Особливості розгляду Європейським судом з прав людини міждержавних скарг. Рішення про Консультативні повноваження Європейського суду з прав людини Виконання рішень Європейського суду з прав людини в Україні. Закон України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини» від 23 лютого 2006 р. № 3477-IV Контроль Комітету Міністрів Ради Європи за виконанням рішень Європейського суду з прав людини Європейська соціальна хартія (переглянута) 1996 р. Захист прав людини в Європейському Союзі. Хартія основоположних прав Європейського Союзу 2000 р. Діяльність ОБСЄ у сфері визначення та просування стандартів захисту прав людини (Бюро з демократичних інститутів і прав людини ОБСЄ, Верховний комісар ОБСЄ у справах національних меншин)

4. Інші регіональні системи захисту прав людини Міжамериканська система захисту прав людини Африканська система захисту прав людини Арабська система захисту прав людини Захист прав людини в рамках АСЕАН (Асоціація держав Південно-Східної Азії)

5. Право на життя Обсяг та складові права на життя Зобов'язання держави щодо права на життя Практика Європейського суду з прав людини щодо права на життя (справа «Макканн та інші проти Сполученого Королівства» (McCann and Others v. United Kingdom), № 18984/91, рішення Великої палати 1995 р.) Обсяг та складові заборони катувань, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поведження чи покарання

7. Право на свободу та особисту недоторканність Обсяг та складові права на свободу та особисту недоторканність Зобов'язання держави щодо заборони катувань, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поведження чи покарання Практика Європейського суду з прав людини щодо заборони катувань, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поведження чи покарання (справа «Каверзін проти України», № 23893/03, 2012 р.)

8. Право на повагу до приватного і сімейного життя, житла та кореспонденції Обсяг та складові права на повагу до приватного і сімейного життя, житла та кореспонденції Зобов'язання держави щодо права на повагу до приватного і сімейного життя, житла та кореспонденції Практика Європейського суду з прав людини щодо права на повагу до приватного життя (справа «С. і Марпер проти Сполученого Королівства» (S and Marper v. United Kingdom), №№ 30562/04, 30566/04, рішення Великої палати 2008 р.; справа «Гуменюк та інші проти України», № 11423/19, 2021 р.) Практика Європейського суду з прав людини щодо права на повагу до сімейного життя (справа «Савіні проти України», № 39948/06, 2008 р.; справа «М.Р. і Д.Р. проти України», № 63551/13, 2018 р.) Практика Європейського суду з прав людини щодо права на повагу до житла (справа «Німіц проти Німеччини» (Niemietz v. Germany), № 13710/88, 1992 р.; справа «Кривіцька та Кривіцький проти України», № 30856/03, 2011 р.) Практика Європейського суду з прав людини щодо права на повагу до кореспонденції (справа «Роман Захаров проти Росії» (Roman Zakharov v. Russia), № 47143/06, рішення Великої палати 2015 р.)

9. Свобода думки, совісті і релігії 5 С: Обсяг та складові права на свободу думки, совісті і релігії Зобов'язання держави щодо права на свободу думки, совісті і релігії Практика Європейського суду з прав людини щодо права на свободу думки, совісті і релігії (справа «Коккінакіс проти Греції» (Kokkinakis v. Greece) № 14307/88, 1993 р.)

10. Свобода вираження поглядів Обсяг та складові права на свободу вираження поглядів Зобов'язання держави щодо права на свободу вираження поглядів Практика Європейського суду з прав людини щодо права на свободу вираження поглядів (справа «Лінгенс проти

Австрії» (*Lingens v. Austria*), № 9815/82, 1986 р.; справа «Швидка проти України», № 17888/12, 2014 р.)

11. Свобода зібрань та об'єднання Обсяг та складові права на свободу зібрань та об'єднання Зобов'язання держави щодо права на свободу зібрань та об'єднання Практика Європейського суду з прав людини щодо права на свободу зібрань та об'єднання (справа «Веніамін Тимошенко та інші проти України», № 48408/12, 2014 р.)

12. Право на власність : Обсяг та складові права на власність Зобов'язання держави щодо права на власність Практика Європейського суду з прав людини щодо права на власність (справа «Зеленчук і Цицюра проти України», № 846/16 і № 1075/16, 2018 р.; справа «Лоїзиду проти Туреччини» (*Loizidou v. Turkey*), № 15318/89, рішення Великої палати 1996 р.)

13. Заборона дискримінації 5 С: Обсяг та складові заборони дискримінації Зобов'язання держави щодо заборони дискримінації Практика Європейського суду з прав людини щодо заборони дискримінації (справа «Пічкур проти України», № 10441/06, 2013 р.; справа «D.H. та інші проти Чеської Республіки» (*D.H. and Others v. the Czech Republic*), № 57325/00, рішення Великої палати 2007 р.)

14. Право на справедливий суд та на ефективний засіб юридичного захисту 5 С: Обсяг та складові права на справедливий суд та на ефективний засіб юридичного захисту Зобов'язання держави щодо права на справедливий суд та на ефективний засіб юридичного захисту Практика Європейського суду з прав людини щодо права на справедливий суд та на ефективний засіб юридичного захисту (справа «Олександр Волков проти України», № 21722/11, рішення Великої палати 2013 р.; справа «Бурмич та інші проти України», №№ 46852/13, 47786/13, 54125/13, рішення Великої палати 2017 р.)

15. Правомірне обмеження прав людини та відступ держав від своїх зобов'язань у сфері прав людини: Правомірне обмеження прав людини Відступ держави від своїх зобов'язань у сфері прав людини за надзвичайних станів

16. Міжнародний захист прав людини під час збройних конфліктів Застосування міжнародних стандартів прав людини у період збройних конфліктів Захист поранених і хворих у діючих арміях Захист поранених, хворих та осіб, які зазнали корабельної аварії, зі складу збройних сил на морі Захист військовополонених Захист цивільного населення під час війни. Захист жінок та дітей під час війни

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання фахового вступного іспиту здійснюється за 200-бальною шкалою (від 0 до 200 балів).

Шкала оцінювання

Діапазон балів	Рівень навчальних досягнень	Характеристика результату	Теоретичні знання	Практичні навички	Когнітивні уміння та компетентності
0–99	Низький рівень	Менше 50% правильних відповідей. Відповідь свідчить про відсутність системних знань	Базові поняття не засвоєні, численні помилки	Нездатність застосувати знання навіть у простих ситуаціях	Відсутність аналітичних умінь, хаотичне мислення
100–129	Середній рівень (мінімальний поріг)	50–64% правильних відповідей. Результат відповідає мінімальним вимогам	Засвоєні лише окремі фрагменти матеріалу, знання фрагментарні	Застосування знань можливе лише у стандартних, простих випадках	Обмежене розпізнавання понять, слабка узагальненість
130–149	Достатній рівень	65–74% правильних відповідей. Відповідь загалом правильна, але неповна	Основні поняття засвоєні, проте є прогалини	Знання застосовуються, але з помилками або неповно	Уміння аналізувати прості ситуації, часткове узагальнення
150–179	Високий рівень	75–89% правильних відповідей. Відповідь повна, аргументована	Теоретичні знання достатні, незначні неточності	Уміння застосовувати знання у більшості практичних ситуацій	Розвинені аналітичні та узагальнюючі уміння, логічність
180–200	Відмінний рівень	90–100% правильних відповідей. Вичерпна відповідь, що демонструє майстерність	Теоретичні знання системні, точні, без помилок	Вільне застосування знань у різних ситуаціях	Високий рівень критичного мислення, здатність до комплексного аналізу

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Конституційне право України Нормативно-правові акти

1. Конституція України: Основний Закон від 28.06.1996 року № 254-к/96-ВР; редакція 01.01.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#top>
2. Про громадські об'єднання: Закон України від 22.03.2012 року № 4572-VI; редакція 30.09.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4572-17#Text>
3. Про державну службу: Закон України від 15 грудня 2015 року № 889-VIII; редакція 30.06.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text>
4. Про звернення громадян: Закон України від 02.10.1996 року № 393/96-ВР; редакція 31.12.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80#Text>
5. Про Кабінет міністрів України: Закон України від 27 лютого 2014 року № 794-VII; редакція 08.03.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18#Text>
6. Про місцеве самоврядування: Закон України від 21.05.1997 року № 280/97-ВР; редакція 10.08.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#top>
7. Про місцеві державні адміністрації : Закон України від 09.04.1999 року № 586-XIV; редакція 27.06.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14#top>
8. Про регламент Верховної Ради України: Закон України від 10 лютого 2010 року № 1861-VI; редакція 01.08.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1861-17#top>
9. Про службу в органах місцевого самоврядування: Закон України від 7 червня 2001 року № 2493-III; редакція 01.08.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2493-14#Text>
10. Про статус народного депутата України: Закон України від 17 листопада 1992 року № 2790-XII; редакція 07.09.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2790-12#top>
11. Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини : Закон України від 23.12.1997 року № 776/97-ВР; редакція 31.03.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/776/97-%D0%B2%D1%80#Text>
12. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17 березня 2011 року № 3361-VI; редакція 22.06.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3166-17#Text>

Література:

1. Бакумова О. С. Конституційне право України: підручник [Електронний ресурс] / О. С. Бакумова, Т. І. Гудзь, М. І. Марчука. Харків, 2019. <https://cutt.ly/JZtptq2>
2. Конституційне право України : Підручник. 11-е видання: (присвячене 30-ій річниці заснування юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет») перероблене та доповнене. Ужгород : РІК-У, 2023. 536 с.
3. Конституційне право: навч. посібник / Д. Терлецький, М. Афанасьєва, Ю. Батан [та ін.]; за заг. ред. Д. Терлецького ; НУ «Одес. юрид. академія». Одеса : Фенікс, 2023. 584 с.
4. Совгиря О. В. Конституційне право України. Повний курс: навчальний посібник / О. В. Совгиря, Н. Г. Шукліна. Київ : Юрінком Інтер, 2021. 556 с.
5. Конституційне право: навч. посібник / Д. Терлецький, М. Афанасьєва, Ю. Батан [та ін.]; за заг. ред. Д. Терлецького; НУ «Одес. юрид. академія». Одеса: Фенікс, 2023. 584 с.

Адміністративне право та судочинство
Нормативно-правові акти

1. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 № 2747IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text>.
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 № 8073-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>.
4. Кодекс цивільного захисту України від 02.10.2012 № 5403-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17>.
5. Митний кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>.
6. Про адміністративні послуги: Закон України від 06.09.2012 № 5203-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5203-17#Text>.
7. Про адміністративну процедуру: Закон України від 17.02.2022 № 2073IX. Офіційний вісник України. 2022. № 49. Ст. 2675. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2073-20>
8. Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту: Закон України від 08.07.2011 № 3671-VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3671-17#Text>
9. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від 23.02.2006 № 3477-IV URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3477-15>.
10. Про військово-цивільні адміністрації: Закон України від 03.02.2015 № 141-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/141-19#Text>
11. Про громадські об'єднання: Закон України від 22.03.2012 № 4572-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4572-17>.
12. Про громадянство України: Закон України від 18.01.2001 № 2235-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2235-14>.
13. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 № 889-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text>
14. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 № 2939-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text>.
15. Про електронні комунікації: Закон України від 16.12.2020 № 1089-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1689-20/ed20210715#n12>.
16. Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус: Закон України від 20.11.2012 № 5492-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/5492-17>
17. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>
18. Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27.02.2014 № 794-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18>.
19. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97%D0%B2%D1%80#Text>.
20. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 09.04.1999 № 586XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14>.

21. Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності: Закон України від 05.04.2007 № 877-V. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/877-16>.
22. Про політичні партії в Україні: Закон України від 05.04.2001 № 2365-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2365-14>
23. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства: Закон України від 22.09.2011 № 3773-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3773-17#Text>
24. Про публічні електронні реєстри: Закон України від 18.11.2021 № 1907ІХ. Офіційний вісник України. 2021. № 98. Ст. 6343. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1907-20#Text>
25. Про службу в органах місцевого самоврядування: Закон України від 07.06.2001 № 2493-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2493-14#Text>
26. Про співробітництво територіальних громад: Закон України від 17 червня 2014 р. № 1508-VII. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1508-18>.
27. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17.03.2011 № 3166-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3166-17>.

Література

1. Сокурєнко В. В. та ін. Адміністративне судочинство в схемах: навч. посіб. Харків: ХНУВС, 2021. 217 с.
2. Вітвіцький, С.С. Адміністративне право та процес : навч. посіб. / С.С.Вітвіцький, Т.В. Хайлова, О.М. Пересада; Донец. держ. ун-т внутр. справ. Одеса : ВД "Гельветика", 2022. 400 с.
3. Адміністративне право та адміністративний процес. Повний курс : підручник / В. Галунько, П. Діхтієвський, А. Берлач та ін. ; за заг. ред. В. Галунька, В. Фелика. Вид. 5-ге. Одеса : Видавництво «Юридика», 2025. 700 с.
4. Адміністративне право : навч. посіб. для здобувачів вищ. освіти / [Ю. П. Битяк, В. М. Гарашук, В. В. Зуй та ін.]. Вид. 6-те, допов. та перероб. З опорою на законодавство станом на 1 квіт. 2021 р. – Харків : Право, 2021. 196 с.
5. Адміністративне право : підручник / Ю.П. Битяк (кер. авт. кол.), І.М. Балакарева, І.В. Бойко та ін. ; за заг. ред. Ю.П. Битяка. Харків : Право, 2020. 392 с.
6. Посібник із судової практики Європейського суду з прав людини Застосування норм законодавства Європейського Союзу у практиці Європейського суду з прав людини. Оновлено 31 серпня 2024 року. Посібники з судової практики можна завантажити за посиланням: <https://ks.echr.coe.int>. Оновлення публікації відстежуйте на сторінці Суду у Твіттері за посиланням: https://twitter.com/ECHR_CEDH.
7. Адміністративне судочинство : підручник / за заг. ред. Н. Писаренко. Київ : К.І.С., 2024. 336 с. <https://er.ucu.edu.ua/bitstreams/b05b7dea-ed4e-4d1a-b257-65423b769ecd/download>
8. Адміністративно-судове процесуальне право : підручник / [Д. В. Лученко, Ю. В. Георгієвський, М. І. Белікова та ін.] ; за заг. ред. Д. В. Лученка ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. - Харків : Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2024. - 696 с.
9. Адміністративне судочинство (у схемах) : навч. посіб. / [В. В. Сокурєнко, О. А. Моргунов, І. В. Зозуля та ін.] ; за заг. ред. В. В. Сокурєнко ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – 2-ге вид., доп. – Харків : ХНУВС, 2023. – 239 с. <https://dspace.univd.edu.ua/handle/123456789/19429>

Кримінальне право України

Нормативно-правові акти

1. Конституція України : Закон України від 28 червня 1996 року. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 року. Відомості Верховної Ради України. 2001. № 25. Ст. 131.
3. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним зверненням Національного банку України щодо офіційного тлумачення положення частини першої статті 58 Конституції України (справа про зворотну дію в часі законів та інших нормативно-правових актів) : від 9 лютого 1999 р. Офіційний вісник України. 1999. № 7. Ст. 255.
4. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 46 народних депутатів України щодо офіційного тлумачення положень статті 58 Конституції України, статей 6, 81 Кримінального кодексу України (справа про зворотну дію кримінального закону в часі) : від 19 квітня 2000 р. Офіційний вісник України. 2000. № 39. Ст. 1662.
5. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Міністерства внутрішніх справ України щодо офіційного тлумачення положень частини третьої статті 80 Конституції України (справа про депутатську недоторканність) : від 27 жовтня 1999 р. № 9рп/99. Офіційний вісник України. 1999. № 44. Ст. 71.
6. Рішення Другого сенату Конституційного Суду України у справі за конституційними скаргами Крупка Дмитра Володимировича щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини першої статті 81, частини першої статті 82 Кримінального кодексу України, Костіна Володимира Володимировича, Мельниченка Олександра Степановича щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини першої статті 82 Кримінального кодексу України та за конституційною скаргою Гогіна Віктора Івановича щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини першої статті 81 Кримінального кодексу України (справа про перегляд вироку особі, караній на довічне позбавлення волі) : від 16 вересня 2021 № 6-р(II)/2021. Офіційний вісник України. 2021. № 80. Ст. 5079.
7. Про застосування амністії в Україні : Закон України від 1 жовтня 1996 № 392/96-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 48. Ст. 263.
8. Про порядок офіційного оприлюднення нормативно-правових актів та набрання ними чинності : Указ Президента України від 10 червня 1997 року № 503/97. Офіційний вісник України. 1997. № 24. Ст. 11.
9. Положення про порядок здійснення помилування : Указ Президента України від 21 квітня 2015 року № 223/2015. Офіційний вісник України. 2015. № 33. Ст. 960.
10. Закон України «Про державну таємницю» від 21 січ. 1994 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3855-12#Text>
11. Закон України «Про інформацію» від 02.10.1992. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>
12. Закон України «Про національну безпеку України» від 03 серп. 2018 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text>
13. Закон України «Про державний кордон України» від 04 листоп. 1991 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1777-12#Text>

14. Закон України «Про оборону України» від 06 груд. 1991 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1932-12#Text>
15. Закон України «Про охорону праці» від 14 жовт. 1992 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12#Text>
16. Закон України «Про дорожній рух» від 30.06.1993 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3353-12#Text>
17. Закон України від 22.12.2006 р. «Про наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/60/95-%D0%B2%D1%80#Text>
18. Закон України від 10.12.2015 р. «Про державну службу» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text>
19. Закон України від 21.10.1993 р. «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3543-12#Text>
20. Звід відомостей, що становлять державну таємницю: Наказ СБУ від 12 серп. 2005 р. № 440. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0902-05>
21. Перелік видів робіт підвищеної небезпеки : Додаток 2 до Постанови КМУ № 1107 в редакції від 3 березня 2020 р. № 207. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/77-2021-%D0%BF#Text>
22. Про затвердження Інструкції про порядок виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної, пневматичної, холодної і охолощеної зброї, пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами несмертельної дії, та патронів до них, а також боєприпасів до зброї, основних частин зброї та вибухових матеріалів. Наказ МВС № 622 від 21.08.1998 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0637-98#Text>
23. Про затвердження таблиць невеликих, великих та особливо великих розмірів наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів, які знаходяться у незаконному обігу (із змінами) : наказ Міністерства охорони здоров'я України від 1 серпня 2000 р. № 188. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0512-00#Text>
24. Постанова Кабінету Міністрів «Про Правила дорожнього руху» від 10.10.2001 р. №1306 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1306-2001-%D0%BF#Text>
25. Постанова Кабінету Міністрів від 6 травня 2000 р. № 770 (із змінами) «Про затвердження переліку наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/60/95-%D0%B2%D1%80#Text>
26. Постанова Пленуму Верховного Суду України № 2 від 07.02.2003 р. Про судову практику в справах про злочини проти життя та здоров'я особи. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0002700-03#Text>
27. Постанова Пленуму Верховного Суду України № 10 від 06.11.2009 р. Про судову практику у справах про злочини проти власності. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0010700-09#Text>
28. Постанова Пленуму Верховного Суду України № 5 від 30.05.2008 р. Про судову практику у справах про злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості особи. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0005700-08#Text>
29. Постанова Пленуму Верховного Суду України № 5 від 26.04.2002 р. Про судову практику у справах про хабарництво. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0005700-02#Text>

30. Постанова Пленуму Верховного Суду України № 15 від 26.12.2003 р. Про судову практику у справах про перевищення влади або службових повноважень. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0015700-03#Text>
31. Постанова Пленуму Верховного Суду України № 14 від 23.12.2005 р. Про практику застосування судами України законодавства у справах про деякі злочини проти безпеки дорожнього руху та експлуатації транспорту, а також про адміністративні правопорушення на транспорті. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0014700-05#Text>
32. Постанова Пленуму Верховного Суду України № 7 від 12.06.2009 р. Про практику застосування судами України законодавства у справах про злочини проти безпеки виробництва. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/va007700-09#Text>
33. Постанова Пленуму Верховного Суду України № 10 від 22.12.2006 р. Про судову практику у справах про хуліганство. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/va010700-06#Text>
34. Постанова Пленуму Верховного Суду України № 3 від 26.04.2002 р. Про судову практику в справах про викрадення та інше незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами, вибуховими речовинами, вибуховими пристроями чи радіоактивними матеріалами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0003700-02#Text>
35. Постанова Пленуму Верховного Суду України № 4 від 26.04.2002 р. Про судову практику в справах про злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0004700-02#Text>
36. Постанова Пленуму Верховного Суду України № 8 від 03.06.2005 р. Про судову практику у справах про контрабанду та порушення митних правил. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0008700-05#Text>
37. Постанова Пленуму Верховного Суду України № 6 від 12.04.1996 р. Про практику розгляду судами кримінальних справ про виготовлення або збут підроблених грошей чи цінних паперів. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0006700-96#Text>
38. Постанова Пленуму Верховного Суду України № 15 від 08.10.2004 р. Про деякі питання застосування законодавства про відповідальність за ухилення від сплати податків, зборів, інших обов'язкових платежів. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0015700-04#Text>
39. Постанова Пленуму Верховного Суду України № 3 від 25.04.2003 р. Про практику застосування судами законодавства про відповідальність за окремі злочини у сфері господарської діяльності. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/va003700-03#Text>
40. Постанова Пленуму Верховного Суду України № 5 від 15 квітня 2005 р. Про практику застосування судами законодавства про кримінальну відповідальність за легалізацію (відмивання) до ходів, одержаних злочинним шляхом. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0005700-05#Text>
41. Постанова Пленуму Верховного Суду України № 17 від 10 грудня 2004 р. Про судову практику у справах про злочини та інші правопорушення проти довілля. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0017700-04#Text>
42. Постанова Пленуму Верховного Суду України № 13 від 23 грудня 2005 р. Про практику розгляду судами кримінальних справ про злочини, вчинені стійкими злочинними об'єднаннями. Постанова Пленуму Верховного Суду України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0013700-05#Text>
43. Постанова Пленуму Верховного Суду України № 2 від 27 лютого 2004 р. Про застосування судами законодавства про відповідальність за втягнення неповнолітніх у

- злочинну чи іншу антигромадську діяльність: Постанова Пленуму Верховного Суду України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0002700-04>
44. Постанова Пленуму Верховного Суду України № 10 від 18.06.1999 р. «Про застосування судами законодавства, що передбачає відповідальність за посягання на життя, здоров'я, гідність та власність суддів і працівників правоохоронних органів». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0010700-99#Text>

Література

1. Кримінальне право України (у питаннях та відповідях) : навч. посіб. / О. М. Литвинов, Ю. В. Орлов, В. П. Ємельянов та ін.; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. Ю. В. Орлова; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2023. 520 с.
2. Кримінальне право України (у питаннях та відповідях) : навч. посіб. / [Литвинов О. М., Орлов Ю. В., Черевко К. О., Яценко А. М. та ін.] ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. Ю. В. Орлова ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2022. 328 с.
3. Кримінальне право України (Загальна та Особлива частини) : посіб. для підгот. до зовніш. незалеж. оцінювання / В. І. Тютюгін, М. А. Рубашенко ; відп. ред. В. І. Тютюгін. 2 ге вид., перероб. і допов. Харків : Право, 2021. 336 с.
4. Кримінальне право України (у питаннях та відповідях) : навч. посіб. / О. М. . Грушко М.В., Волощук О.Т., Колесник В.Ю. Кримінальне право зарубіжних країн. навч.-метод. посібник. Фенікс, 2021. 224 с.
5. Кримінальне право України. Особлива частина (конспект лекцій): навч. посіб / Г. В. Дідківська, Ю. В. Нікітін, В. В. Топчій та ін. / За заг. ред. В. В. Топчія. Ірпінь : Університет Державної фіскальної служби України, 2021. 206 с.

Кримінальне процесуальне право України

Нормативно-правові акти

1. Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 року. Права людини. Міжнародні договори України, декларації, документи. К., 1992. С.18-24. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text
2. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права від 16 грудня 1966 року. Права людини. Міжнародні договори України, декларації, документи. К., 1992. С. 36-62. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043#Text
3. Європейська конвенція з прав людини (Конвенція про захист прав і основних свобод людини від 4 листопада 1950 року). Права людини і професійні стандарти для юристів в документах міжнародних організацій. Амстердам. Київ, 1996. С. 12-17. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text
4. Конституція України від 28.06.96 р. (із змінами та доповненнями). Відомості Верховної Ради України від 23.07.96 р., No 30, ст.141. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
5. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 р. No 4651-VI. Голос України від 19.05.2012 р. No 90-91. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>
6. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 No 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>

7. Про адвокатуру та адвокатську діяльність : Закон України від 05.07.2012 No 5076-VI. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/5076-17>
8. Про безоплатну правову допомогу: Закон України від 02 червня 2011 року. Відомості Верховної Ради України. 2011. No 51. Ст. 577. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-17#Text>
9. Про військову службу правопорядку у Збройних Силах України: Закон України від 7 березня 2002 року. Відомості Верховної Ради України. 2002. No32. Ст. 225. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3099-14#Text>
10. Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів: Закон України від 23 грудня 1993 р. Голос України. 1994. 2 березня. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3781-12#Text>
11. Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві: Закон України від 23 грудня 1993 р. Голос України. 1994. 2 березня. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3782-12#Text>
12. Про звернення громадян: Закон України від 2 жовтня 1996 р. Відомості Верховної Ради України. 1996. No 47. Ст.256. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80#Text>
13. Про Національну поліцію: Закон України 02.07.2015 No 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>
14. Про оперативно-розшукову діяльність: Закон України від 18 лютого 1992 р. Відомості Верховної Ради України. 1992. No 22. Ст.303. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2135-12#Text>
15. Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей: Закон України від 24 січня 1995 р. Відомості Верховної Ради України. 1995. No6. Ст.35. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/20/95-%D0%B2%D1%80#Text>
16. Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю: Закон України від 30 червня 1993 р. Голос України. 1993. 6 серпня. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3341-12#Text>
17. Про попереднє ув'язнення: Закон України від 30 червня 1993 р. Відомості Верховної Ради України. 1993. No 35. Ст. 360. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3352-12#Text>
18. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 No 1697-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18#Text>
19. Про Службу безпеки України: Закон України від 25 березня 1992 р. Відомості Верховної Ради України. 1992. No 27. Ст. 382. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-12#Text>
20. Про судову експертизу: Закон України від 25 лютого 1994 р. Відомості Верховної Ради України. 1994. No 28. Ст.232. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4038-12#Text>
21. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 7 червня 2016 року. Відомості Верховної Ради України. 2016. No 1402-VIII. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text>
22. Про Конституційний Суд України: Закон України від 13.07.2017 No 2136-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-19#Text>
23. Про Бюро економічної безпеки України : Закон України від 28 січня 2021 р. No 1150-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1150-20>
24. Про затвердження Інструкції про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні : Наказ

- від 16 листоп. 2012 р. No 114/1042/516/1199/936/1687/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0114900-12>
25. Про затвердження Інструкції з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні : Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 07. Липня 2017 р. No 575. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0937-17>
  26. Про організацію діяльності органів досудового розслідування Національної поліції України : Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 06 червня 2017 р. No 570. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0918-17>
  27. Про затвердження Порядку про ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події : Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 08 лютого 2019 р. No 100. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0223-19>
  28. Про затвердження Інструкції з діловодства в місцевих та апеляційних судах України : Наказ Державної судової адміністрації України від 20 серпня 2019 р. No 814. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0814750-19>
  29. Про затвердження Положення про Єдиний реєстр досудових розслідувань, порядок його формування та ведення : Наказ Офісу Генерального прокурора від 30 червня 2020 р. No 298. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0298905-20#n11>
  30. Про затвердження Положення про організацію діяльності підрозділів дізнання підрозділів Національної поліції України : Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 20 травня 2020 р. No 405. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0491-20>
  31. Про затвердження Інструкції з формування та ведення інформаційної підсистеми «СЛІД» інформаційно-телекомунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України» : Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 16 березня 2020 р. No 257. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0319-20>
  32. Про окремі питання здійснення слідчим суддею суду апеляційної інстанції судового контролю за дотриманням прав, свобод та інтересів осіб у кримінальному провадженні : лист Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 29 лист. 2013 р. No 223-158/0/4-13. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0558740-13>
  33. Рішення ЄСПЛ у справі Корбан проти України. Заява No 26744/16. 4 лип. 2019 р. URL: <http://khpg.org/index.php?id=156336223>

Література:

1. Кримінальний процес: підручник / Л. Д. Удалова, В. В. Рожнова, Д. П. Письменний та ін.; за заг. ред. Д.П. Письменного, Л.Д. Удалової, М.А. Погорецького, С.С. Чернявського. Київ: Центр учбової літератури, 2022. 780 с.
2. Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково-практичний коментар. Вид. 19-те, доповн. і перероб. / заг. ред. Тертишника В. М. Київ : Алерта. 2022. 1128 с.
3. Кримінальний процес України: Академічний курс: у 3 т. Т. 1: Загальна частина / за ред. акад. НАПрН України, д-ра юрид. наук, проф. В.Т. Нора, д-ра юрид. наук, проф. Н.Р. Бобечка. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2021. 912 с.
4. Кримінальний процес України: у питаннях і відповідях : навч. посіб. / авт. кол. ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, доц. Т. Г. Фоміної. Харків : ХНУВС, 2021. 300 с.

5. Кримінальний процес: підручник. Ч. 1. / І. В. Басиста, Р. І. Благута, І. В. Гловюк та ін.; за заг. ред. А. Я. Хитри, Р. М. Шехавцова. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 492 с.
6. Кучинська О.П., Циганюк Ю.В. Кримінальний процес України: навчальний посібник. К.: Юрінком Інтер, 2022. 480 с.

Цивільне право України

Нормативно-правові акти

1. Конституція України: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28.06.1996. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
2. Європейська конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04.11.1950. Урядовий кур'єр від 17.11.2010. № 215.
3. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.03.2004 №435-15. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text
4. Житловий кодекс України: Закон України від 30.06.1983 № 5464-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5464-10#Text>
5. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від 23.06.2006 № 3477-15. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3477-15#Text>
6. Сімейний кодекс України: Закон України від 10.01.2002 2947-14. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14#Text>
7. Кодекс України з процедур банкрутства: Закон України від 18.10.2018 № 2597-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#Text>
8. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань: Закон України від 15.05.2003 № 755-IV (в редакції Закону № 835-VIII від 26.11.2015). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15#Text>
9. Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень: Закон України від 01.07.2004 №1952-IV (в редакції Закону № 834- VIII від 26.11.2015). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1952-15#Text>
10. Основи законодавства України про охорону здоров'я: Закон України від 19.12.1992 № 2801-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12#Text>
11. Про охорону прав на знаки для товарів і послуг: Закон України від 15.12.1993 № 3689-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3689-12#Text>
12. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю: Закон України від 06.02.2018 № 2275-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2275-19#Text>

Література:

1. Сучасні проблеми цивільного та цивільно-процесуального права (в частині цивільно-процесуального права) : Н. Голубева, І. Бут, О. Полуніна, Ю. Полюк, Ю. Цал- Цалко ; Нац. ун-т «Одес. юрид. академія». Одеса : Фенікс, 2023. 190 с.
2. Чернега В. М. Актуальні проблеми цивільного права та процесу: навч. посіб. Київ: Видавництво Ліра-К, 2024. 254 с.
3. Цивільне право. Особлива частина : навч. посіб. за заг. ред. Ю. М. Жорнокуя, О. Є. Кухарева ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2023. 420с.
4. Діденко Л. В. Цивільне право та процес : навчально-методичний посібник. Одеса : Гельветика, 2023. 110 с.

5. Проблеми правового регулювання приватних відносин в умовах оновлення цивільного законодавства України: колективна монографія / Авраменко О.В., Андрусів У.Б., Верба О.Б. та ін.; за ред. проф. І.В. Красницького та проф. Ю.М. Юркевича. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2023. 868 с.
6. Цивільне право (загальна частина) : навч. посібник / О.В. Кіріяк, Ю.П. Пацурківський, М.М. Гудима-Підвербецька. Чернівці : Чернівецьк. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2021. 304 с.

Цивільне процесуальне право

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України від 28 червня 1996 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Цивільний процесуальний кодекс України від 18 березня 2004 р. № 1618-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15/conv#n9346>
3. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод: Рада Європи від 04.11.1950 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text
4. Про судовий збір: Закон України від 8 липня 2011 р. № 3674-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3674-17#Text>
5. Про судову експертизу: Закон України від 25 лютого 1994 р. № 4038-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4038-12#Text>
6. Про міжнародний комерційний арбітраж: Закон України від 24 лютого 1994 р. № 4002-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4002-12#Text>
7. Про третейські суди: Закон України від 7 червня 2001 р. № 2491-III (зі змін.) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1701-15#Text>
8. Про міжнародне приватне право: Закон України від 23 червня 2005 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2709-15#Text>
9. Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України: Закон України від 15 квітня 2014 р. № 1207-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1382-15#Text>
10. Про міжнародні договори України: Закон України від 29 червня 2004 р. № 1906IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1906-15#Text>
11. Про виконавче провадження: Закон України від 2 червня 2016 р. № 3671-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1404-19#Text>
12. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 2 червня 2016 р. № 1402-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3773-17#Text>
13. Про прокуратуру: Закон України від 14 жовтня 2014 р. № 1697-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4572-17#Text>
14. Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України: Закон України від 15 квітня 2014 р. № 1207-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1207-18#Text>
15. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 5 липня 2012 р. № 5076-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-19#Text>
16. Про граничні розміри компенсації витрат, пов'язаних з розглядом цивільних, адміністративних та господарських справ, і порядок їх компенсації за рахунок держави: Постанова Кабінету Міністрів України від 27.04.2006 р. № 590. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/590-2006-п#Text>

17. Про затвердження Положення про порядок функціонування окремих підсистем Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи: Рішення Вищої ради правосуддя від 17.08.2021 № <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1845910-21#Text>

Література:

1. Коссак В. , Лемик Р. , Навроцька Ю. , Сенік С. Цивільне процесуальне право України: підручник / За заг. ред. професора В. Коссака. Харків: Право, 2020. 752 с.
2. Цивільне процесуальне право України (Загальна частина): підруч. / О.В. Гетманцев, Л.А. Кондрат'єва, Л.А. Остафійчук, А.Л. Паскар, І.Ю. Татулич; за ред. О.В. Гетманцева. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022, 412 с.
3. Цивільне процесуальне право України: науково-практичний коментар. Богдан Й. Г., Гетманцев О. В., Угриновська О. І. та ін. Вид. 2-ге, переробл. та допов. / за загальною ред. д.ю.н., професора, академіка М. М. Ясинка. Київ: Алерта, 2020. 810 с.
4. Цивільне процесуальне право України: підручник. Вид. 2-ге, переробл. та допов. : у 2 т. / за загальною ред. д.ю.н., професора, академіка М. М. Ясинка. Київ: Алерта, 2021. 572 с.
5. Цивільний процес : навч. посіб. / кол. авт. : К. Р. Резворович, О. С. Юнін, М. П. Юніна та ін. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2023. 224 с. https://er.dduvs.edu.ua/bitstream/123456789/12127/1/%D0%BC%D0%B0%D0%BA%D0%B5%D1%82_%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%87%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%A6%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%86%D0%B5%D1%81.pdf
6. Цивільний процесуальний кодекс України : науково-практичний коментар / Васирина Н.В., Кот О.О., Гулько Б.І. Дакор, 2021. 1028 с.

Міжнародне право Нормативно-правові акти:

1. Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Загальна декларація прав людини. Прийнята 10 грудня 1948 р. / М. Дженіс, Р. Кей, Е. Бредлі. Європейське право у галузі прав людини: джерела і практика застосування. Пер. з англ. К.: "АртЕк", 1997. – 624 с.
3. Про дію міжнародних договорів на території України. Закон України від 10 грудня 1991 р. // ВВР України. – 1992. – № 10. – Ст. 137.
4. Про міжнародні договори України : Закон України від 29 червня 2004 року № 1906-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 50. – Ст. 540.
5. Віденська конвенція про дипломатичні зносини: Міжнародний документ від 18.04.1961 р. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_048
6. Віденська конвенція про консульські зносини: Міжнародний документ від 24.04.1963 р. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_047
7. Віденська конвенція про право міжнародних договорів: Міжнародний документ від 23.05.1969 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_118
8. Декларація про принципи міжнародного права, що стосуються дружніх відносин та співробітництва між державами відповідно до Статуту Організації Об'єднаних Націй: Міжнародний документ від 24.10.1970 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_569

9. Заключний акт Наради з Безпеки і Співробітництва в Європі: Міжнародний документ від http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_055
10. Статут Організації Об'єднаних Націй та Статут Міжнародного Суду: Міжнародний документ від 26.06.1945 р. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_01).
11. Європейська конвенція з прав людини від 4.11.1950 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text
12. Віденська конвенція про право міжнародних договорів 1969 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/995_118?utm_source=chatgpt.com
13. Конвенція про міжнародну цивільну авіацію 1944 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/995_038?utm_source=chatgpt.com
14. Конвенція про правонаступництво держав щодо договорів 1978 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_185#Text
15. Про дипломатичну службу : Закон України від 07 червня 2018 року № 2449-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2449-19#Text>
16. Про міжнародні договори України : Закон України від 29 червня 2004 року. № 1906-IV. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1906-15>
17. Про правонаступництво України : Закон України від 12 вересня 1991 року № 1543-XII. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1543-12?utm_source=chatgpt.com

Обов'язкова література

1. Антонович М. Міжнародне публічне право : підручник. Київ : Юрінком Інтер, 2024. 584 с.
2. Баймуратов М.О. Міжнародне публічне право : підручник. Київ : Фенікс, 2018. 762 с.
3. Войціховський А.В. Міжнародне право : підручник. Харків : Харків. нац. ун-т внутр. справ, 2020. 544 с.
4. Мицик В.В., Буроменський М.В., Буткевич О.В. Міжнародне публічне право : підручник / під. ред. В.В. Мицика. Харків : Право. Т. 1. Основи теорії. 2019. 416 с.
5. Міжнародне гуманітарне право : навч.-метод. посібник / М-во освіти і науки України, Нац. ун-т "Одес. юрид. акад.", каф. міжнар. та європ. права ; М. В. Грушко. - Одеса : Гельветика, 2022. - 136 с. - (Навчально-методичні посібники).
6. Сироїд Т. Л. Міжнародне публічне право : навч. посіб. Київ : Юрінком Інтер, 2025. 628 с.
7. Теліпка В.Е., Овчаренко А.С. Міжнародне публічне право. К. : Центр навчальної літератури, 2020, 608 с.
8. Тетарчук І.В., Дяків Т.Є. Міжнародне право. Навчальний посібник для підготовки до іспитів. К. : ЦУЛ, 2020. 208 с.
9. Збірник основних джерел щодо використання та захисту в Україні емблеми Червоного Хреста / уклад., передм., вступ. ст.: М. Доценко, Є. Лук'янченко, Р. Болкун, В. Полюля ; за ред. радника президента ТЧХУ з міжнародного гуманітарного права Т. Короткого. Київ ; Товариство Червоного Хреста України : Фенікс, 2024. 164 с. URL: https://redcross.org.ua/wp-content/uploads/2024/08/%D0%9F%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA-%D0%B7-%D0%9C%D0%93%D0%9F_%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9-%D0%A7%D0%B5%D1%80%D0%B2%D0%BE%D0%BD%D0%B8%D0%B9-%D0%A5%D1%80%D0%B5%D1%81%D1%82.pdf.

10. Довідковий характер має видання Зміцнення поваги до міжнародного гуманітарного права : посібник для народних депутатів України. 2-ге вид. / МКЧХ, 2021. 90 с. URL: https://blogs.icrc.org/ua/wp-content/uploads/sites/98/2021/12/IHL_for_parliamentarians_2_edition_LR.pdf.
11. 100 складних питань з міжнародного гуманітарного права та прості відповіді на них : довідник для журналістів. 2-ге вид., перероб і доп. / за ред. Т. Короткого ; авт. кол.: Т. Короткий, М. Доценко, І. Заворотько, В. Лисик, І. Назарчук, М. Пашковський, Н. Хендель, Р. Єделєв ; Центр прав людини Zmina. Київ; Одеса : Фенікс, 2025. 268 с. URL: <https://zmina.ua/publication/dovidnyk-dlya-zhurnalistiv-100-skladnyh-pytan-z-mizhnarodnogo-gumanitarnogo-prava-ta-prosti-vidpovidi-na-nyh/>.
12. Основні документи міжнародного гуманітарного права: зб. документів / укл. Робочою групою щодо виконання норм міжнародного гуманітарного права та участі у наданні правових послуг Сил територіальної оборони ЗСУ та ГО «Українська правова консультативна група». Київ ; Одеса : Фенікс, 2023. 388 с. URL: https://sprotyvg7.com.ua/wp-content/uploads/2023/03/doc_2023-03-16_23-20-56.pdf.

Міжнародний захист прав людини

Нормативно-правові акти:

1. Європейська Конвенція про громадянство. Міжнародний договір від 7 листопада 1997 року (Витяг) Бюлетень законодавства і юридичної практики України. 2001. № 11. С. 69-77.
2. Європейська соціальна хартія (переглянута): Міжнародний документ URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_062#Text (дата звернення:07.11.2019)
3. Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text (дата звернення 08.09.19)
4. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04 листопада 1950 р., з поправками, внесеними відповідно до положень Протоколів № 11 та № 14 URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_004
5. Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text (дата звернення 8.02.2020)
6. Конвенція про права осіб з інвалідністю (Конвенція про права інвалідів) 13 грудня 2006 р. Офіційний вісник України. 2010.
7. Конвенція про рабство від 25 вересня 1926 року із змінами, внесеними Протоколом від 7 грудня 1953 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_161_19.
8. Конвенція про статус апатридів від 28 вересня 1954 року. Офіційний вісник України. 2013. № 51 / № 12. ст. 450. Стор. 447. Ст. 1875. 20.
9. Конвенція про статус біженців від 28 липня 1951 р. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_011
10. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права. Резолюція 2200А Генеральної Асамблеї ООН. 16 грудня 1966. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043#Text (дата звернення 08.02.20)
11. Міжнародний пакт про соціальні, економічні і культурні права від 16 грудня 1966 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_042 7. Європейська хартія регіональних мов або мов меншин від 5 листопада 1992 року Офіційний вісник України. 2006. № 50. Ст. 3381. 8. Конвенція про статус апатридів. Міжнародний договір від 28 вересня 1954

- року (Витяг). Бюлетень законодавства і юридичної практики України. 2001. № 11. С. 131-139.
12. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від 17 липня 2006 р. Відомості Верховної Ради України. 1997. № 30. Ст. 260.
  13. Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб: Закон України від 20 жовтня 2014 року (зі змінами і допов.). Відомості Верховної Ради України. 2015. № 1. Ст. 1.
  14. Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків: Закон України від 8 вересня 2005 року (зі змінами і допов.). Відомості Верховної Ради України. 2005. № 52. Ст. 561.
  15. Про міжнародні договори України: Закон України від 29 червня 2004 р. Відомості Верховної Ради України. 1994. № 10. Ст. 45.
  16. Протокол N 14 до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, який змінює контрольну систему Конвенції URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_527#Text (дата звернення 8.02.2020)
  17. Протокол до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_535#Text(дата звернення 8.02.2020)
  18. Статут ООН від 26 червня 1945 р. Міжнародні документи. Організація об'єднаних націй (ООН).
  19. Верховна Рада України ратифікувала Римський статут Міжнародного кримінального суду та поправки до нього. Прес-служба Апарату Верховної Ради України. 21 серпня 2024 року. URL: <https://www.rada.gov.ua/news/razom/252711.html>.
  20. Правові та організаційні засади функціонування Міжнародного кримінального суду. Експертний центр з прав людини. 2023. URL: <https://ecpl.com.ua/news/pravovi-ta-orhanizatsiyni-zasady-funktsionuvannia-mizhnarodnoho-kryminalnoho-sudu>.
  21. Угода між Кабінетом Міністрів України та Міжнародним кримінальним судом про створення Офісу Міжнародного кримінального суду в Україні від 23.03.2023. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/980_001-23#Text.

Література:

1. Посібник із судової практики Європейської конвенції з прав людини Застосування норм законодавства Європейського Союзу у практиці Європейського суду з прав людини Оновлено 31 серпня 2024 року https://ks.echr.coe.int/documents/d/echr-ks/guide_eu_law_in_echr_case-law_ukr
2. Права людини у міжнародному праві : підручник / за заг. ред. канд. юрид. наук, доцента А. В. Войціховського; [Бакумов О. С., Варунц Л. Д., Войціховський А. В., Гудзь Т. І. та ін.]; передм. А. В. Войціховський. Харків : ООО «Планета- Принт», 2021. 404 с.
3. Міжнародний захист прав людини: навчальний посібник / кол. авторів; за ред. О. Б. Онишко. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 540 с.
4. КОМПАС: Посібник з освіти з прав людини за участю молоді <https://www.coe.int/uk/web/compass>
5. Разметаєва Ю.С. Доктрина та практика захисту прав людини : навчальний посібник. Київ: ФОП Голембовська О.О., 2018. 364 с.